

XIV. EVF. • SZAM 5
Kolozsvar, 1931

1931. január 6.
5691

As Uj
és bá

Cikkeim
forrás

Kéziratokat nem küldünk vissza
megőrzésükre nem vállalkozunk

Ramasetter Robert

BUDAPEST

Taxa postal
platite in nume
No. 224.716

Ara 5 lej

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Str. Baron L. Pop (v. Brassai
ucca) 10 szám. Telefon 9-77

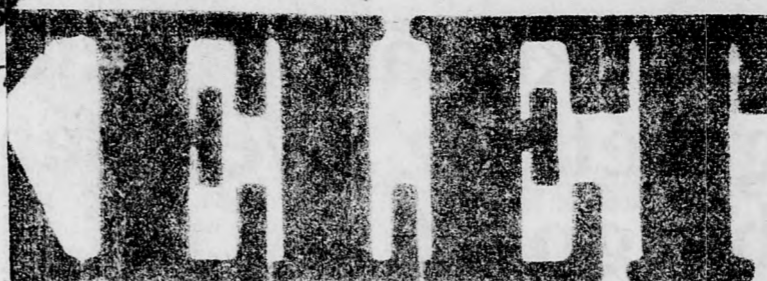
ELŐFIZETESI ÁRAK:

Félévre 600 lej
Negyedévre 320 lej
Egy hónapra 110 lej

KÜLFÖLDI
ELŐFIZETESI ÁRAK:

Egy óra 1 dollár (vagy ennek
megfelelő pénznek)
Egy évre 10 dollár

Hirdetések tarifa szerint
vételnek fel

ROVID POLITIKAI HÍRLELTÉR

A kisebbségi kérdés a világbéke mérlegén

Közeleg a Népszövetség tanácsának januári ülészaka. Amikor a népszövetségi ülészakok programját olvassuk, vagy előzőleg kommentáljuk őket, rendszerint asító unalom és szürke közömbösség száll a lelkünkre. Megszoktuk és megtanultuk, hogy a népszövetségi ülészakoktól vagy semmit, vagy igen keveset várjunk. Több, mint harminc ülészaka pergett le már a Népszövetségnek, szónoklatok hangzottak el a genfi zöld asztal előtt, mindazáltal az elmúlt tíz évben Európában minden a régi mederben folyt, egészen addig, míg végre elérkeztünk a jelenlegi krízis elviselhetetlen csúspontjához.

Két évvel ezelőtt az optánsper izgalmai színezték meg egy kissé a Népszövetség genfi üléseit — a végén mégsem a Népszövetség hozta tető alá azt a művet, amelyet az optánsper megoldásaként ismerünk. A napokban összeülő népszövetségi ülészak felé most csaknem ugyanolyan feszült érdeklődés sel fordul Europa politikusaiknak figyelmé, mint az optánsper felé. A kérdés, illetőleg az ügy, mely ezuttal kissé félrázza a kedélyeket: a német kormány panaszírata, amelyet a lengyel-sziléziai választási terror tárgyában nyújtott be a Népszövetség elé. Kényes probléma ez, különösen a Népszövetség hatalmait szemében. Kényes már csak azért is, mert kisebbségi sérelmeket foglal magában s a Népszövetség, mely pedig nemzetközi jog szerint a legfőbb fóruma a kisebbségi ügyeknek, mind-azelőtt lehetőleg kitért a kisebbségi sérelmek komoly megtorlása és igazságszolgáltatása elől. Most azonban nem általános panaszokról és önkényeskedésekről lesz szó, hanem a konkrét adatoknak olyan tárháza fog kiterülni a Népszövetség fóruma előtt, amelyeknek részleteit mi is nagyon jól ismerjük a nemrégiben lezajlott lengyel választások történetéből. Lengyel-Sziléziában ugyanis Pilsudszky marsall külön demokráciája és államférfiúi bölcsessége szerint a német kisebbségi választásokat tiszták és hasáskodó hatósági közegek verték el az urnáktól, vagy akadályozták meg minden eszközzel abban, hogy politikai meggyőződésüknek kifejezést adjanak. Ezzel és csakis ezzel sikerült Pilsudszkynak azt a bizonyos kormánytöbbséget biztosítani magának, amelyvel intézményesítheti Lengyelországban a katonai terror és a kormányzati korrupció uralmát.

Csak természetes, hogy Németország, mely ma a nemzeti érzékenység s a szociális erjedés szinte pszichikus állapotában él, fokozott idegességgel reagált ezekre a terroreselekedetekre s a revízió és a reváns lázban élő nacionalista tömegeinek nyomása alatt erőlyes lépésre szánta el magát. A Népszövetség elé hatalmas panaszíratot terjesztett be a német kormány s nem tuzozunk, ha azt állítjuk, hogy ennek a panaszíratnak sorsa fogja eldönteni, vajjon Németországban sikerül-e gátat szabni a reváns gondolat s a háborus revízió előretörésének, vagy pedig a Népszövetség hatalmasainak lagymatag magatartása és pártos állásfoglalása a végső elkesere desbe kergeti még azokat is Németországban, akik egyébként a békés fejlődés, a kalandorpolitika ellenségei. Röviden és magyarul: ha a lengyel kormány szemben a terroreselekmények miatt a Népszövetség nem fogja bevezetni a szankciókat, ugy Németországban a szélső nacionalisták tábora újra meg fog növekedni s a hitleri árnyék még sötétebben és véresebben fog rátelepenni a francia nyugtalanság horizontjára. Ha a német nacionalista tömegek látni fogják, hogy a Népszövetség vezető hatalmainak politikusaiktól semmit sem lehet várniok, amikor né-

met kisebbségi sérelmek és atrocitások megtorlásáról van szó, akkor ez egy okkal több lesz a szemükben arra, hogy az izgatásokat a versaillesi béke és a Young-tervezet ellen a végsőkig fokozzák s egy olyan történelmi lavinát indítsanak meg, amely nem tudni hol áll meg, de semmiesetre sem a békeség völgyében.

Nem csoda tehát, ha ilyen konstellációk közepette a közelgő januári ülészak elé kettőzött figyelemmel fordul Europa politikusaiknak, főleg pedig kisebbségi közvéleményének figyelme. A lengyel-sziléziai terroreselekedetek ügyében hozott kedvező, vagy kedvezőtlen döntés kétségtelenül ki fog hatni az egyetemes kisebbségi kérdéskomplexumra

is s végegesen tisztázni fogja azt a kérdést, hogy vajjon a kisebbségek várhatnak-e komoly védelmet a Népszövetségtől, vagy sem. Ebben az utóbbi esetben a komplikációk meg fognak növekedni s Europa anélkül is számos nyugtalanságai egy régi, de ezuttal fokozottabb mértékben megnyilvánuló nyugtalansággal fognak bővülni.

Elkészült a vádirat Socor főszerkesztő merénylője ellen

Katonai szervezet volt a vasgárda és magához akarta ragadni a hatalmat

Zelea Codreanunak, a Mihály arkangyal-liga elnökének, Focsanit letöltték ki kényszertartózkodási helyéül. A bukaresti sziguranca tablot készítenek a jobboldali anarchista szervezetek tagjairól. Az egész ország területén folyik a vasgárda vezetőinek letartóztatása

Kolozsváron a vasgárdisták megtámadták a helyiségük őrzetere kirendelt rendőröket és letépték a hatósági pecsétet

Bucuresti-Bukarest, január 7. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Papadopol vizsgálóbíró befejezte a Socor Emanoil ellen elkövetett merénylet ügyében az előzetes vizsgálatot. Kihallgatta az összes személyeket, akik a merénylővel a legutóbbi hónapokban és különösen a merénylet megelőző időkben kontaktusban voltak és végül átvizsgálta mindazokat az aktákat, amelyeket a vasgárdánál tartott házkutatások alkalmával foglaltak le s amelyek a merénylettel valamelyes kapcsolatban voltak. Az előzetes vizsgálat befejezése után a vizsgálóbíró az ilfovi törvényszék ügyészségéhez tette át az ügy dossziéját. Az akták alapján Simionescu ügyész elkészítette a végleges vád alá helyezési iratot, amely gyilkossági kísérlet és tiltott fegyverviselés vétségének elkövetésével vádolja Constantin Dumitrescu középiskolai hallgatót.

Mit tartalmaz a vádirat

A vád alá helyezési iratot Simionescu ügyész a perrendtartás értelmében, az ügy aktáival együtt visszaküldte Papadopol vizsgálóbírónak, aki tegnap elkészítette a vádiratot a merénylő ellen. A vádirat elmondja, hogy Dumitrescu a vasgárda rendkívüli tagja volt s ebben a minőségében a nyár folyamán letartóztatták Borsán az ottani zavargásokban való részvétel miatt, később azonban szabadlábra helyezték. Ezután következik az események rövid leírása. Dumitrescu december 20-án utazott el Jasiból, barátaitól kölcsönvev pénzzel. Rövid ideig Galacon tartózkodott, de itt került a szülei vel való találkozást, majd sikerült újabb kölcsönre szert tennie, amiknek segítségével Bukarestbe utazott. Revolvert is vitt magával, de nem lehetett megállapítani, hogy kitől kapta.

A vádirat leírja ezután a merénylet lefolyását, majd hosszasan foglalkozik a bűnrészesség kérdésével.

A vádirat szerint Dumitrescunak nem voltak büntársai

„A vizsgálat igyekezett megállapítani — mondja a vádirat — hogy vajjon voltak-e büntársai a merénylőnek és különösen azt, hogy nem-e egy másik személy nyomta a revolvert a vádlott kezébe, kiaknázva ennek könnyen el-tulozható nacionalista érzelmeit. A bűnrészességet azonban nem sikerült megállapítani, anél is kevésbé, mint hogy a revolver eredetere vonatkozólag a vádlott egymással ellentmondó felvilágosításokat adott, majd végül kijelentette, hogy nem hajlandó megnevezni azt a személyt, akitől a fegyvert kapta.“

A vádirat konkluziójaképpen a vizsgálóbíró azt a megállapítást teszi, hogy a merénylőnek nem voltak büntársai s hogy Dumitrescu tette egy serdülő ifjú izzóialt gesztusa csupán, aki a Socor elleni merénylet révén próbált saját

személyének különös jelentőséget kölcsönözni. A büntetőtörvénykönyv különböző paragrafusaira való hivatkozás sal a vádirat elrendeli Constantin Dumitrescu középiskolai tanulóinak korracionális bíróság elé való állítását.

Huszonhárom vasgárda szervezetet robbantottak szét a hatóságok

Bucuresti-Bukarest, január 7. A Jasi-ban és Galacon tartott házkutatások eredménye alapján a hatóságok ma már ismerik a vasgárda és a Mihail arkangyal liga összes tagjainak névsorát. A galaci vasgárda szervezet különösen nagy elterjedettségre örvendett. Összesen nem kevesebb, mint huszonhat vasgárda fészket fedeztek fel a hatóságok. Mindenütt hatalmas anyag jutott a nyomozó közegek birtokába. A Mihail arkangyal liga Romansen ucca 9 szám latti központi irodájában lefoglalt iratok három hatalmas zsákok töltötték meg. Az iratok áttanulmányozása alapján az igazságügyi hatóságok megállapították, hogy milyen szervezetekkel állott összeköttetésben a vasgárda s hogy kik voltak azok a személyek, akik ezt a szervezetet a háttérből anyagilag támogatták. Ezzel kapcsolatosan különösen súlyos természetű leleplezéseket tettek a hatóságok. Bebizonyosodást nyert, hogy az antiszemita mozgalomban tevékenykedő ifjaknak jelentékeny részét pénzrel korrumpálták. Az anarchikus megmozdulásokat támogató személyek névsorát a vizsgálat befejezése után a nyilvánosságra fogják hozni.

Ugyancsak nyilvánosságra fogják hozni a vasgárda központjában lefoglalt ide vágó levelezést, amely a politikai élet több vezető személyére súlyosan kompromittáló adatokat tartalmaz. Kedden délelőtt megérkezett a központi sziguranca a jobboldali terror-szervezeteknél lefoglalt iratok egy része. A sziguranca átküldte az iratokat a belügyminisztériumhoz, ahol az ilfovi törvényszék ügyészségének képviselői jelenlétében áttanulmányozták a kérdés egész dossziéját és tanulmányozták azokat a törvényes rendelkezéseket, amelyek a vasgárda és a Mihail arkangyal szervezetek vezetőire alkalmazhatók.

Zelea Codreanun Focsaniba internálták

Az értekezlet alapján a belügyminisztérium távirati utasítást küldött az összes szigurancaknak a terrorszervezetek vezetőinek letartóztatására. Az utasítás alapján a sziguranca ágensei

tegnap délután letartóztatták a jasi-bukaresti gyorsvonaton Cornéliu Zelea Codreanun, a Mihail arkangyal liga elnökét. Az antiszemita vezér a fővárosba készült éppen, hogy Socor főszerkesztő merénylőjének védelmét előkészítse. Codreanu élesen tiltakozott letartóztatása ellen, mire az ágensek felmutatták a belügyminisztérium rendelkezését, amely Focsani városát jelöli ki Codreanunak kényszertartózkodási helyéül. Ezzel párhuzamosan Galacon letartóztatták és Bukarestbe szállították Mihail Stelescut és Savin Constantint, a vasgárda ottani vezetőjét. Mindkettőjüket Bukarestbe szállították, ahol a központi sziguranca megkezdte kihallgatásukat. Házkutatást tartottak a vasgárda és a Mihail arkangyal liga jasi központjánál is. Az összes ott talált iratokat elkobozták, a helyiséget pedig lepecsételték. Hasonló házkutatást rendeztek a hatóságok a jasi megyei Bucium községben.

Csernovicban, a vasgárda székhelyén tartott házkutatás alkalmával rendkívül fontos akta nyomára bukkantak a hatóságok. Ez az akta fontos részleteket tartalmazott arról, hogyan akarta a vasgárda az államhatalmat magához ragadni. Csernovicban hat vasgárdistát tartóztattak le.

A kolozsvári vasgárdisták megtámadták a rendőröket

A belügyminisztérium utasítása alapján a kolozsvári rendőrség is akcióba lépett a vasgárdistákkal szemben. A bűnügyi osztály detektívjei házkutatást tartottak a vasgárda helyiségében, amelyet lepecsételtek. Néhány diák tiltakozott a detektívek eljárása ellen, megtámadta a helyiség őrzésére kirendelt két rendőrt és le-tépte a helyiség ajtaján elhelyezett pecsétet. A két rendőr segítséget kért, mire egy csendőrszakaszt küldtek a helyszínére. A csendőrök azután letartóztatták és a rendőrprefektúrára kísérték a vasgárda kolozsvári hiveit. Hasonló házkutatásokat rendeztek a hatóságok Nagyváradon, Temesváron, Focsaniban és Targu-Frumosban. Az iratokat mindenütt elkobozták, a helyiségeket pedig lepecsételték.

Rémdráma a történelem kulisszái mögött

Egy arisztokratákból álló nemzetközi társaság kétszáz éve állandóan irtja a Habsburgokat

Két francia író könyve egy titkos társaságról, amely tervszerűen megölte a Habsburg-ház tagjait. Fantasztikus lajstrom II. Józseftől IV. Károly haláláig. Egy eddig ismeretlen, titkos dosszié feltárása

Párizs, január 7. A francia könyvpiacra most egy nagyon érdekes könyv jelent meg, amelynek szerzői: Charles José és Francis R. Rounet. A két francia szerző eddig ismeretlen dosszié feltárásával fényt vet egy titkos társaságra, amely közel kétszáz esztendője működik és célja: kiirtani a Habsburg-házat. Ha a szerzők fantasztikus adatai csak részben is megfelelnek a valóságnak, el kell ismerni, hogy a titkos IROU — amelynek tagjai az udvari életben igen befolyásos arisztokraták voltak — nagy szerepet játszott abban, hogy Európa történelmi piacáról a legreakciósabb dinasztia, a Habsburg-dinasztia letűnt.

Cagliostro és az IROU

Az IROU nevű titkos társaság II. József, a kalapos király kora óta tervszerűen őrli a Habsburgokat és mindazokat a politikusokat, akik a császárok és királyok buzgó hívei voltak. A szerzők szerint II. József 1787-ben kitasította birodalma területéről Cagliostro, ezt a rejtélyes politikai kalandort, aki szerzetesből befolyásos udvari ember lett Bécsben, Párizsban, sőt Rómában is. A titkos bécsi levéltári dokumentumok szerint kitasításának az volt az oka, hogy Cagliostro Bécsben egy elhatalmasodó hatalom szolgálatában kémgyanus cselekedetet követett el. Cagliostro ekkor már megalapította titkos társaságát, az IROU-t, amely azt a célt tűzte maga elé, hogy uralkodjék az egész világ fölött, megnyerje a császárokat és királyokat, de azokat, akik nem hajlandók utasításait követni, eltegye láb alá. Cagliostro Bécsből való kitasítása az IROU-t örökre szembeállította a Habsburgokkal. Cagliostro aki diestelen halállal mult ki Rómában a vesztőhelyen, végrendeletileg meghagyta, hogy az IROU bosszulja meg halálát a Habsburg-uralkodók kipusztításával.

A „Három galamb”

A sorozat II. József meggyilkolásával kezdődött. Cagliostro bécsi menekülése után hívei megalakították Bécsben az IROU páholyát. Ez a páholy a világ-háború alatt és után a bécsi belváros egyik házában tartotta titkos összejöveteleit. A ház földszintjén, a könyv szerint, ma is meg van a Három galamb nevű vendéglő. A könyv szerint ma már nem is lehet kétkedni abban, hogy II. József nem természetes halállal halt meg. A kalapos királyt megmérgezték. Az osztrák arisztokrácia és a Habsburg-család ma élő tagjai ezt jól tudják és tisztában vannak azzal is, hogy a gyilkosságot Cagliostro emberei, tehát az IROU követte el, nem pedig a jezsuiták, akiket egyidőben meggyanúsítottak azon az alapon, hogy II. József VI. Pius pápa személyes tiltakozása ellenére is kiutasította birodalmából a jezsuitarend tagjait. A bécsi levéltár

titkos adataira hivatkoznak a szerzők és azt állítják, hogy a levéltár tikárát, báró Pichlert azért csapta el II. József, mert Cagliostro híve volt. A gyilkosságot Ramin Fulgher kabinetirodai tanácsos követte el, aki tagja volt az IROU-nak.

A reichstadti herceg halála

Még meglepőbb, ami ezután következik. Ferenc császár udvarát már annyira megszállták az IROU tagjai, hogy a titkos társaságot szolgálták az udvari orvosok is. Amint Cagliostro és Fulgher, ugy Matfatti udvari orvos is olasz eredetű volt s tagja az IROU-nak. Az ő ajánlatára vették fel a tagok sorába Vivenot-ot, aki a reichstadti herceg orvosa volt. Matfatti tüdőbajt állapított meg Napoleon fiánál, holott tüdejének semmi baja sem volt. A két orvos lassan ölé méreggel pusztította el a reichstadti herceget, mert attól tartottak, hogy francia császár lesz belőle és így, minthogy anyja Habsburg, kiterjeszti a Habsburgok uralmát Franciaországra is.

Erzsébet királyné meggyilkolása is az IROU műve volt. A könyv megállapítja, hogy a merénylő Lucheni neve benne van az IROU trieszti páholyának tagnévsorában. A gyilkosság oka: Erzsébet királyné mindig távol akarta tartani fiát, Rudolftól a titkos társaságtól, amelynek létezéséről ekkor még csak a legbeavatottabbak tudtak. S Erzsébet királynét el akarták hallgatni, mert ismerte fia halálának körül ményeit.

Az IROU-nak szervezete volt Mexikóban is, ahol forradalmat szítottak Miksa ellen, akit aztán kivégeztettek.

Rudolf trónörökös ráló apjára

A dráma folytatódott. Rudolf anyja ellenkezésére is belépett az IROU tagjai sorába. Ez három évvel halála előtt történt. Megekküdt az IROU ülésén, hogy apját, Ferenc Józsefet eltávolítja a trónról, magát magyar királlyá koronáztatja, az osztrák császári koronát pedig átengedi János főhercegnek, a későbbi Orth Jánosnak.

„1888 január 1-én — mondja a könyv és Freiherr von Mitis-nek Rudolf trónörökösöt írott munkájára hivatkozik — az IROU ülést tartott Bécsben s az ülésen Rudolf trónörökös is résztvett. Két nappal később Hüllgrabenben az udvari vadászaton a trónörökös vadászfegyveréből rálőtt a császára, de a golyó a császár mellett álló Martin Veitschbergert sebesítette meg.”

Az apagyilkos merénylet miatt kellett Rudolfnak meghalnia. Ezekután nem tudta megtartani az IROU-nak tett esküjét, apja bosszúja is fenyegette. Öngyilkos lett Mayerlingben s Vevesera Mária követte őt a halálba. Hivatkozik a könyv báró Werkmannra, aki könyvében elmondja, hogy Rudolf öngyilkossága előtt egy dobozt adott át Larisch Wallersee grófnőnek azzal, hogy a dobozt adja át annak, akit felkeresi ezzel a négy betűvel: IROU. Néhány nappal a mayerlingi tragédia után levelet kapott a grófnő. A levél írója kérte a grófnőt, hogy meghatározott helyre vigye el a dobozt. A levél alján ez állt: IROU. A grófnő találkozott az ismeretlennel. Orth János volt, akinek Rudolf példájára, szintén a halált kellett választania. Közvetve tehát az IROU volt Rudolf és Orth János gyilkosa.

Hogy Ferenc Ferdinánd merénylő, Cabrinovics és Princio nem voltak az IROU tagjai, azt elismeri a könyv, de viszont Szerajevó tele volt merényletre készülőkkel. Ezt jól tudta Ferenc Ferdinánd környezetében és azok az udvari urak, akik a trónörökösöt Szerajevóba küldték meghalni. Akik a halálba küldték és akiknek Szerajevóban vigyáznok kellett volna életére, de azt szándékosan elmulasztották, egytől-egyig az IROU tagjai voltak.

Ferenc József és IV. Károly

A világháború alatt Zdeborsky drago-nyos kapitány és Kreidt báróné voltak

az IROU legügyesebb megbízottai. Ferenc József meggyilkolására csak burkoltan céloznak a szerzők. Budapesten már a háború előtt el akarták tenni láb alól, de sikertelenül. Hogy a IROU-nak mégis része volt Ferenc Ferdinánd halálában, azt azzal sejteti a könyv, hogy

Ma lesz a főtárgyalás Sava Cornel sziguranca vezérfelügyelő perében

Hivatalos hatalommal való visszaéléssel és okirathamítással illetik

Cluj-Kolozsvár, január 7. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A kolozsvári törvényszék két hetes karácsonyi szünet után holnap kezd meg újra a tárgyalásokat. Az első napon szenzációs bűnügy tárgyalása veszi kezdetét, amelynek vádlottja Sava Cornel, a kolozsváron működő sziguranca vezérfelügyelője. A sziguranca vezérfelügyelő ellen, mint ismeretes, a sziguranca egyik tisztviselője indított súlyos testisértés és közokirathamítás címén bünvádi eljárást. A per előzményei 1928 februárjáig nyulnak vissza, amikor a sziguranca irodájában kínos jelenet játszódott le. Pop Petru, aki egyszerű napidíjas volt a szigurancaánál, végelesítését kérte és ebben az ügyben többször kopogtatott be feletteseire. Kérvényezése során támadt a konfliktus közte és Sava között. Egy délelőtt az inspektor irodájába rendelte Pop Petrut és minden további nélkül ütlegetni kezdte. Pop Petru menekült az ütegek elől, mire Sava követte és három szobán keresztül kergette súlyos pofonokat és ökölcsapásokat osztogatva a felettesével szemben védekezni nem tudó Pop Petrunak.

Pop Petru véresre verve hagyta el

az irodahelyiséget és azonnal az ügyészségre ment, ahol Biriescu Nicolae ügyész előtt jegyzőkönyvet vett fel az esetről. Orvosi látellel igazolta, hogy sérülései husz napon túl gyógyulnak. Pop Petru öt napig ágyban kezelte magát és ezután még egy hónapig járt naponta kezelésre. De annak ellenére, hogy a feljelentést nyomban az eset után azonnal megvette, két éven keresztül nem indult meg a vizsgálat ebben az ügyben. Pop állandóan szorgalmazta a kérdést és feyelymi uton is vizsgálatot kért hivatali főnöke ellen. A vizsgálat meg is indult, ekkor azonban kiderült, hogy az ügyben felfektetett dossziéból a kompromittált iratok nagyrésze eltűnt.

Ezzel az affér súlyosan komplikálódott. Pop Petru ugyanis tovább forszírozta az ügyet és újabb feljelentéssel élt a főnöke ellen. A megindított vizsgálat megállapította, hogy az iratok eltűntek és most már Savát nemcsak hivatalos hatalommal való visszaélés és súlyos testisértés, hanem közokirathamítás vádjával is illetik. A mai törvényszéki tárgyalás elé városszerte óriási érdeklődéssel néznek.

Egy ifjumunkás-csoport tegnap este kommunista tüntetést kísérelt meg Kolozsváron

Három ifjumunkást és egy, a hatóságok ellen izgató diákot az ügyészségnek adták át

Cluj-Kolozsvár, január 7. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A keddi hivatalos munkaszüneti ünnepeken Kolozsváron kommunista tüntetéseket kísérelt meg egy főleg ifjumunkásokból álló csoport. Már hétfőn az a hír terjedt el Kolozsváron, hogy kedden délelőtt nagyszabású munkanélküli felvonulást készítenek elő éppen abban az időpontban, amikor az ünnepnap templomi processzióknak kellett lezajlania. A rendőrség nagy apparátussal készült elő a tüntetésre és az utcatorlatoknál mindenütt kettőzött rendőrörszemek és detektívek állottak. Délelőtt tizenegy órakor a Fötér és Mátyás ueca sarkán egy ismert kommunistából álló, 8—10 embert számláló csoport jelent meg. A közelben lévő detektívek körülvették a kis csoportot és valamennyiüket letartóztatták. Kínos feltűnést keltett, hogy a leigazoltatás közben ellentálló Csiki György ifjumunkást, aki nem akarta követni a detektívet, ütlegelni kezdtek és egy autóbó nyomták, majd az egész társaságot a központi rendőrségre kísérték.

A tiztagu társaság tagjait, Hermann Erzsit és Rózsit, Schmidt Margitot, Herskovits Józsefet, Friedler Henriket, Pop Traiant, Kuschner Józsefet, Reinhertz Ernót, Rottstein

Sándort és Jánosit az esti órákban szabadlábra helyezték. Ekkor azonban a rendőrség újabb információkat kapott. A Corso mozgóban egy pacifista háborus filmet vetítettek és az esti előadáson azok, akik tüntetést készítettek elő, valamennyien résztvettek. A moziból kituduló közönség egyik csoportja hangos kiáltásokkal felvonulást rörtönzött. Amint a negyven főből álló csoport „Le a háborúval”, „Eljen a proletár-diktatura” felkiáltással indult el a Fötéren. A rendőrség azonnal közbelépett és szétoszlatta a tömeget. Az erélyes beavatkozásra a tüntetők egy része azonnal el is távozott a helyszínről. A rendőrség néhány tüntetőt letartóztattott, köztük egy piros sapkás diákot, aki arra bízta a tüntetőket, ne engedelmessékedjenek a rendőrségnek, hanem alukuljanak át tüntető menetté.

A rendőrségen az elmúlt éjszaka folyamán hajnalig folytak a kihallgatások. Hajnalban az őrizetbe vett munkások nagyrészt szabadlábra helyezték, de továbbra is a rendőrség őrizetében maradtak Kis Ferenc, Pop Traian és Rottstein Sándor ifjumunkások, akiket a ma délelőtt folyamán az ügyészséghez kísérték át a hatóságok ellen uszító diákkal együtt.

Január hó eseménye!

lesz SALAMON LÁSZLÓ (SALLO TAMÁS) tanulmánykötete, mely

„Nincs más megoldás”

cimmal fog legközelebb megjelenni az erdélyi progresszív publicisztikában óriási fel-tűnésszámmal.

40 Lelesz a három éves könyv mindössze

A könyv előre megrendelhető az UJ KELET kiadóhivatala útján is.

A CFR zilált k
latt hány mil

Vidri
ame
tarto

Nyolcvann
programja

Bucuresti-Bukarest
Uj Kelet tudósítóját
államvasutak igazgat
jesztette be a kormá
a CFR anyagi helyz
ésnek az kölesón
hogy egybeesik a St
len indított hajszáva
igazgatója, mint ism
pig sem hagyta el
mány elé terjesztett
igyekszik kimutatni,
kenysége folytán az
ficitje jelentékeny
sikerült rendet terer
lált pénzügyeiben.

A reorganizáció

A jelentés elmond
lizációs szerződés r
dolgozott ki a CFR
nisztratív és pénzüg
sára. A reorganizá
szerződés értelmében
tett három alapelv s
val kell, hogy megfo

1. A CFR igaz
lommal ruházatit
uti szolgáltatást s
megszervezze. Az
minisztrativ és p
miája kibővíül

2. Az államvas
sának irányelve
hogy a jövedelm
adásokat az álla
venciók nélkül is

3. A szabadjeg
tik és a kedvezme
vidiálják. Az álla
mára eszközölt s
lam tartozik meg

A hat

A stabilizációs s
szóló munkaprogra
a CFR számára.
első etapját 1929,
kell keresztülvinni.
millió dollárt boesá
vasutak rendelkezé
etap urvancsak há
keresztülviteléhez
hitelt folyósít az ál
megállapodás értel
magára vállalta a
gég terjedő tartoz
szont a vasut leme
szemben 1928. év v
teléseiről. A CFR
évekre eső tartozás
az állam vállalta n
a CFR ezeket az ál
éven belül, 1932 ja
dődőleg és megfele
lett visszafizeti.

Miután a CFR-n
tiz esztendőben net
velés, a mai napig
állapítani azt, ho
mennyi adósságot
könyvszakértők és
minden ide irány
bavalónak bizony
uralkodott az álla
sében, hogy a leg
sok ellenére sem s
alkotni a CFR pé
Csupán megközele
adatokkal szolgál
righinnek a kormá
jelentése, amely k
ben, midőn Pretor
gatótanács jelenleg
zérigazgató, kör

A CFR zilált könyveiből képtelenség pontosan megállapítani, hogy tíz esztendő alatt hány milliárd deficitet csinált a vasut

Vidrighin védőiratot készítet, amelyben kimutatja, hogy 8 milliárd tartozást 600 millióra csökkentett

Nyolcvanmillió dollárt bocsájt a stabilizációs szerződés a CFR hatéves munkaprogramjának realizálására

Bucuresti-Bukarest, január 7. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Az autonóm államvasutak igazgatósága tegnap terjesztette be a kormány elé jelentését a CFR anyagi helyzetéről. A jelenlévőknek az kölcsönöz érdekességét, hogy egybeesik a Stan Vidrighin ellen indított hajszával. A CFR vezérigazgatója, mint ismeretes, a mai napig sem hagyta el helyét és a kormány elé terjesztett jelentésében azt igyekszik kimutatni, hogy az ő tevékenysége folytán az államvasutak deficitje jelentékenyen csökkent s hogy sikerült rendet teremtenie a CFR zilált pénzügyeiben.

A reorganizáció három alapelve

A jelentés elmondja, hogy a stabilizációs szerződés részletes tervezetét dolgozott ki a CFR racionalis, adminisztratív és pénzügyi reorganizálására. A reorganizáció a stabilizációs szerződés értelmében az alább lefektetett három alapelv szem előtt tartásával kell, hogy megtörténjen:

1. A CFR igazgatósága teljhatalommal ruháztatik fel, hogy a vasuti szolgálatot saját felelősségére megszervezze. Az államvasutak adminisztratív és pénzügyi autonómiaja kibővíül
2. Az államvasutak gazdálkodásának irányelve az kell legyen, hogy a jövedelmek fedezzék a kiadásokat az államtól kapott szubvenciók nélkül is.
3. A szabadjegyeket megszüntetik és a kedvezményes tarifákat revideálják. Az állami hivatalok számára eszközölt szállításokat az állam tartozik megfizetni.

A hatéves tervgazdaság

A stabilizációs szerződés hat évre szóló munkaprogramot állapított meg a CFR számára. A munkaprogram első etapját 1929, 30 és 31 években kell keresztülvinni. Erre a célra 45 millió dollárt boesát az állam az államvasutak rendelkezésére. A második etap ugyancsak három évre szól és keresztülviteléhez 35 millió dolláros hitelt folyósít az állam a CFR-nek. A megállapodás értelmében az állam magára vállalta a CFR 1925. év végéig terjedő tartozásait, eszerében viszont a vasut lemondott az állammal szemben 1928. év végéig terjedő követeléseiről. A CFR 1926, 27. és 28. évekre eső tartozásainak a kifizetését az állam vállalta magára azzal, hogy a CFR ezeket az összegeket harminc éven belül, 1932 január elsejétől kezdődőleg és megfelelő kamatok mellett visszafizeti.

A deficitek rejtélye

Miután a CFR-nél a háborút követő tíz esztendőben nem volt rendes könyvelés, a mai napig sem sikerült megállapítani azt, hogy 1922-től 1929-ig mennyi adósságot csinált a vasut. A könyvszakértők és külföldi ellenőrök minden ide irányuló fáradozása hiábavalónak bizonyult. Olyan kaosz uralkodott az államvasutak könyvelésében, hogy a legodaadóbb fáradozások ellenére sem sikerült tiszta képet alkotni a CFR pénzügyi viszonyairól. Csúpan megközelítő pontosságu szám adatokkal szolgál éppen ezért Vidrighinnek a kormány elé terjesztett jelentése, amely kimutatja, hogy 1924-ben, midőn Pretorian mérnök, az igazgatótanács jelenlegi elnöke volt a vezérigazgató, körülbelül kétmilliárd

nyolcszázmillió lejes deficitet zárt a CFR számadása. Az 1926, 27. és 28. években rendezetlenül maradt tartozások hétmilliárd háromszázharmincmillió lejt tettek ki. 1929 májusában megállapították, hogy az arra az évre várható deficit egymilliárd 600 millió lejre tehető. Ekkor vette át Vidrighin az államvasutak irányítását. Az ő energikus intervenciója folytán a személyzetnél, a vasuti műhelyek kiadásainál és a tüzelőanyag-fogyasztásánál sikerült olyan redukeciókat keresztülvinni, hogy az 1929-es év mindössze 848 millió lejt deficitet zárt. 1929. év végén 8 milliárd 178 millió lejt tett ki a CFR teljes deficitje. Ebből az összegből a mai napig különböző alapokból, főleg pedig a stabilizációs kölcsön által a CFR rendelkezésére bocsátott összegekből körülbelül 7 milliárd 602 millió lejt fizettek ki.

A jelentés kimutatja, hogy ebben a pillanatban mintegy 600 millió lej tartozása van még a CFR-nek. Ebből 300 millió lejt sürgősen ki kellene fizetni. Százhuszmillió lejt már kifizetés alatt áll. A jelentés kifejti végül, hogy az autonóm vasutak vezérigazgatóságának tevékenysége következtében ma már többé-kevésbé sikerült rendet teremteni az adminisztrációban és sikerült ugy a CFR tartozását, mint a deficitet jelentős mértékben leszállítani.

Altalános bányász-sztrájk fenyeget Romániában

A zsilvölgyi bányák igazgatósága 15 százalékkal akarja redukálni a béreket

Bucuresti-Bukarest, január 7. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A zsilvölgyi bányák központi vezérigazgatósága elhatározta, hogy február elsejével kezdődőleg a bányászok, valamint az adminisztratív személyzet fizetését 15 százalékkal leszállítja. Ezzel egyidejűleg a Petrosani részvénytársaság aninozai bányájából 100, a vulkáni

bányából pedig 1000 munkást bocsátott el. A bérredukeció és a nagyarányú munkáselbocsátás hírére a Zsilvölgyben nagy megdöbbenéssel fogadták. A bányászság körében óriási az elkeseredés. Erőteljes mozgalom indult meg abban az irányban, hogy az igazgatóságot rávegyék a bérredukeciótól való eltekintésre. Amennyiben az akció nem vezetne sikerre, úgy számolnak azzal, hogy a közelebről Románia összes bányászai sztrájkba fognak lépni. Tudósítónk jelentése szerint a hangulat a Zsilvölgyében meglehetősen forrongó. A hatóságok máris megtették az intézkedéseket a rend fenntartására.

Háborúból származó robbanóanyagokat találtak az erdélyi vasuti gócpontok és hidak mellett

A „Lupta“ fantasztikus híradása szerint a tizenkét éve itt felejtett robbanóanyagok miatt a regátba helyezik át a kisebbségi vasutasokat

Bucuresti-Bukarest, január 7. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A Lupta értesülése szerint az erdélyi sziguranca meglepő felfedezést tett a napokban. A sziguranca ágensei megállapították, hogy a vasuti gócpontok és hidak közelében nagymennyiségű robbanóanyag van felhalmozva. A robbanóanyagot még az osztrák-magyar monarchia idejében helyezték le a háboru alatt különböző exponált helyeken,

hogy az osztrák-magyar hedsereg visszavonulása esetén felrobbantsák a hidakat s az utakat maguk mögött. A Lupta úgy értesült, hogy a felfedezéssel kapcsolatban a sziguranca közegei Dobrugeaban, Bukovinában és Beszarabia ugyancsak hasonló löszert és robbanóanyagraktárak után kutat a sziguranca. Hír szerint a felfedezések következtében a CFR vezérigazgatósága elhatározta, hogy a nem

román nemzetiségű vasuti alkalmazottakat a régi királyságba helyezik át. Eddig tart a Lupta fantasztikus hangzó híradása. Ha van ennek a hírnek valami alapja, úgy érthető ha a robbanó anyagokat eltakarítják. De, hogy mi közük a tizenkét év óta itt felejtett robbanóanyagokhoz a kisebbségi vasutasoknak, azt csak a Lupta szerkesztősége tudná megmondani.

A kolozsvári kereskedők mozgalmat indítottak az üzletberek leszállítására

Bukarestben, Brassóban és Aradon 20-40 százalékos leszállításokat eszközöltek

Cluj-Kolozsvár, január 7. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A kolozsvári kereskedők körében rendkívül fontoságu mozgalom indult meg, amelynek jelentőségét mi sem bizonyítja jobban, hogy abban az összes kolozsvári kereskedők résztvesznek és mozgalmukhoz a város minden rétegében rendkívüli érdeklődés mutatkozik. A kereskedők mozgalmanak lényege az, hogy ma, amikor a katasztrofális méreteket öltő gazdasági krízis zuhanásszerűen szállította le az összes árakat, még mindig fennállanak a horribilis üzletberek, amelyek a kereskedőknek eminens gondját képezik. Az ország több kereskedelmi centrumában, így Bukarestben, Brassóban és Aradon már sikerült a kereskedők és háztulajdonosok között olyan platformot létesíteni, melynek alapján az üzletberek 20-40 százalékkal leszállították.

Kolozsváron most indult meg a mozgalom, hogy az ezekben a városokban megvalósított árredukeciókat itt is minden vonalon keresztülvigyük. Teljesen indokolatlan, hogy ma, amikor az üzletberek még mindig a három-négy év előtti bankkamatláb arányában tartásák

fenn. A háztulajdonosok ma is az aranyvalutát emlegetik, holott itt is jelentékeny változások álltak be, különösen a stabilizáció óta. A kereskedők, akiket elsősorban terhelnek a közterhek és hatványozottabban érzik a nyomasztó gazdasági krízist, a hatalmas üzletberek mellett mind nehezebben és nehezebben tudják fenntartani üzleteiket és így gazdasági életünknek elsőrangú érdeke, hogy a többi fogyasztási cikkek áresésének arányában a háza és üzletbereket is csökkentésük.

A kereskedőknek ez a mozgalma más szempontból is rendkívül fontos. Évekkel ezelőtt létezett még Kolozsváron a bérlők egyesülete, mely a háztulajdonosokkal szemben a lakók érdekeit képviselte. Ez az egyesület már nem létezik és azóta nincs a lakóknak olyan védőegyesülete, mely pedig a mai horribilis bérek mellett eredményesen képviselhetné a bérlők érdekeit. A kereskedőknek ez a mozgalma alkalmas lesz arra, hogy egyöntetűen oldja meg a lakbérproblémát, mely kétségtelenül egyik legnehezebb kérdése gazdasági életünknek.

A kolozsvári kereskedők ma este 8 órakor a Sfatul helyiségében tartják meg a tárgyalások megkezdésére vonatkozó nagyfontosságú értekezletüket.

Meghalt Ferenczy Gyula. Kolozsvár közgazdasági és társadalmi életének súlyos gyásza van. Szerdán délelőtt rövid szenvedés után meghalt Ferenczy Gyula, a Mezőgazdasági Bank vezérigazgatója, Kolozsvár egyik legrégebbi és legtitiztebb bankembere és a város társadalmának köztisztviselőben álló alakja. Ferenczy Gyula a régi Kolozsvárnak egy élő darabja volt, aki évtizedek óta nemcsak egyik irányítója volt a város közgazdasági életének, de minden humanitárius és karitatív megmozdulásból kivette a részét. Halálát kiterjedt családján kívül őszinte részvételt gyászolták mindazok, akiknek alkalmuk volt az ő örökké derűs szívének melegét érezni. Harminchat éve áll intézete élén, amelynek az utóbbi időben nemcsak vezérigazgatója, hanem alelnöke is volt.

HIRDESSZEN AZ UJ KELETBEN

Cornel felő

átással illetik

azonnal az Biriescu Nizökönyvet vérvosi látlelettel husz napon Petru öt napig agát és ezután naponta kezezte, hogy a felset után azonnal keresztül nem ebben az ügyzorgalmazta a on is vizsgáláellen. A vizor azonban kin felfektetett mittáló iratok

san komplikánis tovább forbb feljelentés. A megindított, hogy az irár Savát nemmal való vizsgálásért, hanem díjjával is illel tárgyalás elé klődéssel néz-

gnap etést ron

tóságok eltek adtak át

esti órákban Ekkor azonban ormációkat ka n egy pacifista tek és az esti üntetést készien résztvettek. zönség egyik asokkal felvo int a negyven a háboruval, tura“ felkiálren. A rendőrt és szétoszlates beavatkozás e azonnal el is . A rendőrség óztatott, közötliákat, aki arra nek engedelmese, hanem ala nentté.

nult éjszaka fok a kihallga őrizetbe vett szabadlábra he is a rendőrség is Ferenc, Pop andor ifjmunlelőtt folyamán ek át a hatósáal együtt.

A termények ára egyre zuhan és az élesztő-kartell mégis fokozatosan emeli az árakat

Nyolc lejes kukoricából 54 lejes élesztőt csináltak — most 2-50 lejes kukoricából 70 lejes élesztőt gyártanak. Hogyan emelte az árakat az élesztőkartell, míg a termények árai egyre zuhantak?

Cluj-Kolozsvár, január 7. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Az egyre súlyosbodó gazdasági válság ügyében az ipar és kereskedelemügyi minisztérium hetek óta folytat nagyfontosságú tárgyalásokat az ipari élet reprezentánsaival az ipari termékek árának leszállításáról. Ugyanakkor azonban országszerte gombamódra szaporodnak a kartellek, amelyeknek a célja éppenséggel az, hogy fenntartsák az árakat, amelyeket a gazdasági krízis megelőző periódusban érték el. A közgazdasági élet törvényszerűsége hozza magával, hogy amikor az egész vonalon beredukciók vannak, mindenütt nagyarányú leépítések folynak, a munkanélküliség pedig egyre nő, az árak rohamos eséssel idomuljanak a vásárlótömeg felvevőképességéhez. Az áresések megakadályozására alakult kartellek azonban a legnagyobb erőfeszítéssel akarják fenntartani eddigi árakat, rigurozus szabályaikkal a szabadversenyt is meggátolva, mely pedig a fogyasztóközönség számára hozzá férhetőbbé tenné a termékeket.

A kereskedőknek és viszonteladók-nak a kartellek ellen folytatott harcában most az ötven százalékos közvetítő szerepét játssza az ipar és kereskedelemügyi minisztérium, amely olyan alapon akarja megoldani a kérdést, hogy a kartellek is fennmaradjanak és az árak is leszálljanak. A kartellekkel folytatott tárgyalások, mint ahogy azt lapunk más helyén közöljük, a legszelebb mederben folynak és remélhető, hogy a kormány az a kísérlete a fogyasztó tömegek várakozásának megfelelően sikerrel is fog végződni.

Az élesztőkartell működése

Az erdélyi kartellek közül van egy, amelynek működése klasszikus példája annak, hogy az évek óta mutatózó áresési tendencia ellenére hogyan lehet a szabad verseny kiküszöbölésével évekkel ezelőtt elért árakat fenntartani, sőt fokozatosan emelni is. A kenyértermelésnek egyik rendkívül fontos nyersanyaga az élesztő az a cikke, melynek ára — annak ellenére, hogy az előállításához a szükséges nyersanyagok árai különösen a legutóbbi időben zuhanásszerűen esnek — állandóan emelkedik, hozzájárulva ezzel a legfontosabb köz-szükségleti cikknek, a kenyérnek drágulásához. Az élesztő tudvalevőleg a szeszgyártásnak egyik mellékterméke és ezidőszent csak négy olyan szeszgyár van Erdély területén, amelyek élesztőgyártásra is be van rendezve. Az aradi báró Neumann szeszgyár, a nagyváradi Moskovitz élesztőgyár, a színérválaljai élesztőgyár és a Brassóban működő Neustadter üzem a tagjai ennek a kartellnek, amelynek

évek hosszú során keresztül sikerült az élesztő árát fenntartani, sőt fokozatosan emelni.

Egy néhány érdekes szám áll rendelkezésünkre, amelyek kézenfekvően mutatnak rá arra, hogy ma, amikor a terményárak 70-80 százalékkal lettek olcsóbbak, teljesen indokolatlan az élesztő árának fokozatos drágítása.

A tengeri olcsóbbodik, az élesztő pedig drágul

A legjobban érzékelhető a termények nek az áresése a tengerinél, amelyben a legmagasabb árát 1928. év végén érték el 8-8.50-9 lejes kilonkénti egységgel. Ekkor az élesztőnek az árát a kartell 59 lejről 64 lejre emelte fel, az áremelés indokoltan látszott, de megmagyarázhatatlan, hogy hogyan tartotta meg az élesztőkartell az árát az ezután következő két évben, amikor a termények ára katasztrófálisan zuhanni kezdett. Az alábbi számadatból ki-

tűnik ez a fordított arányban történő árkialakulási folyamat. Ugyanakkor, mikor a nyerstermékek ára esett, az élesztő ára emelkedett.

1929-ben az árak a következőképpen alakultak: Januártól májusig a tengeri ára 7-7.50 lejt volt, míg májusban 6.50 lejre esett. A nyári hónapokban a kukorica ára változatlanul ezen a nívón maradt, míg szeptemberben bekövetkezett az első nagy árzuhanás, melynek következtében 4.50 lejre zuhant a kukorica ára.

Ugyanakkor az élesztőkartell 64 lejről 65 lejre emelte az élesztő kilogrammjának árát

és ezt az árát fenntartotta egészen az év végéig, annak ellenére, hogy a kukorica ára októberben már 4 lejre,

novemberben 3.50 lejre, decemberben pedig már 3.20 lejre zuhant.

Ujabb zuhanás az egyik oldalon, áremelés a másik oldalon

A rossz auspiciummal indult 1930-as gazdasági év az árak további zuhanását hozta. A kukorica 1929 decembertől 1930 januárjáig egy lejjel esett kilonként, 2.50 lejt lett. Nyilvánvaló lett volna, hogyha nem is ilyen arányban, az élesztőgyárak is leszállítsák árakat. Ezzel szemben 1930 januárjában 66 lejre emelkedik az előző hónapban számlázott 64 lejes árak helyett. És az egész elmúlt évben hiába kísérletezik a kormány áremelésekkel, hiába minden vámtarifarevizió, a tengeri ára változatlanul 2 és 3 lej között ingadozik és csak az új termés előtt, augusztusban emelkedik fel 4 lejre, amit egy újabb

árzuhanás követ és decemberben már ismét 2.50 lejre száll le a tengeri egységára. Ugyanakkor pedig az élesztőkartell, ahelyett, hogy az áresésekhez viszonyítva, leszállítaná árát,

juliusban egyszerre 4 lejjel drágítja meg az élesztő kilóját,

ugy, hogy a kartell az utolsó fél évben már 70 lejes áron számlázza vevőinek az élesztőt.

A kartellnek állandó drágításával szemben a nagy fogyasztók és így elsősorban a nagyobb erdélyi városokban működő pékműhelyek hiába kíséreltek meg mindent. A kartell hajthatatlanul bizonyult és legtöbbször az állandóan emelkedő adókkal indokolta az élesztő árának drágítását. De még az adók emelése sincs arányban azzal a horribilis áremelkedéssel, amellyel az élesztőt drágították meg a kartell gyárai. Azok a kisebb üzemek, amelyek a kartellen kívül kiséreltek meg árut forgalomba hozni, nem bírták az iramot a négy gyárral és nem tudták felvenni a harcot az egészségügyi hatóságokkal sem, amelyek utját állták az élesztő kartellen kívüli termelésének. Az erdélyi kenyérsütődék a kartell tulkapásai ellen a kormánytól fogtak közelebbről beavatkozni.

Duca a király rendelkezésére bocsátotta a liberális pártot

Titulescu állítólag visszalép a politikai élettől és újra elfoglalja egyetemi katedráját

Bucuresti-Bukarest, január 7. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Az uralkodó tegnap délután három órákor audiencián fogadta Duca volt belügyminisztert, a liberális párt új vezérét. Az audienciának főleg protokolláris jellege volt, miután Duca pártvezetői minőségében kívánt az uralkodónak bemutatkozni. Politikai körökben azonban tudnivaló, hogy a rideg formalitáson túl az audien- cia során szóba kerültek a politikai élet aktuális problémái is. Az uralkodó megkérdezte Ducát, hogy a liberális párt milyen módon és milyen eszközökkel tervezi orvosolni a gazdasági válságot arra az esetre, ha kormányra kerülne.

Duca erre válaszképpen kifejtette a

pártjának elképzeléseit, majd kijelentette, hogy a liberális párt teljes egészében az uralkodó rendelkezésére áll. Duca kijelentette ezenkívül, hogy bár pártkormány hive, hajlandó a koncentrációs kormány gondolatát is támogatni, ha egy ilyen kormány alakításával a liberális párt elnökét bizná meg.

A fővárosi sajtó élénken kommentálja Duca audienciáját. Az Adevèrul megállapítja, hogy a korona és a liberális párt közötti kapcsolatok Bratianu Vintila halála óta lényegesen megváltoztak. Egyesek George Bratianu magatartásából arra következtetnek, hogy az uralkodó bizalmatlansággal viseltetik az új vezetőséggel szemben is. Ez a verzió

azonban nem látszik indokoltnak, másrészt pedig nem lehet elhaladni egy olyan politikai szervezet mellett, amely ebben a pillanatban tekintélyes népszerűségnek örvend és ezenfelül is diszkrétul visszavonul.

A Miscarea értesülése szerint Titulescu elhatározott szándéka az, hogy visszavonul a politikai élettől. A londoni nagykövét állítólag elhatározta, hogy visszatér az országba, hogy ismét elfoglalja egyetemi katedráját. George Bratianu lapja úgy tudja, hogy Mironescu miniszterelnök külföldi útja is Titulescu visszavonulásával van kapcsolatban.

Több mint félmillió kasszafurás történt az egyik nagyváradi bankban

Titokzatos, fekete lepellel borított betörők behatoltak a bankba és három páncélszekrényt törtek fel. 500 ezer lej értékű ékszer és 40 ezer lej készpénz a betörők zsákmánya

Oradea-Nagyvárad, január 7. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A hétfőről keddre virradó éjjel Nagyváradon szenzációs kasszafurás történt, amelylyel egy betörőbanda több mint félmillió lej értékkel károsította meg Nagyvárad egyik magánbankházát. A főleg lombardüzletekkel foglalkozó Barna Arthur-féle bankban történt a kasszafurás. Serfőző Demeter, a bank irodaszolgája, mikor reggel takarítani ment a helyiségbe, megdöbbenve látta, hogy a banknak mindhárom páncélszekrényét kirabolták. A szekrények egyike nyitva állott, míg a másik kettőnek oldalán hatalmas lyuk tátongott. A szolga azonnal értesítette a tulajdonost a történetéről, aki egyidőben a rendőrséggel érkezett meg a bankba.

Megállapítást nyert, hogy a kasszafurók a már ismert módszerrel felfeszítették a két páncélszekrény oldalát, míg a harmadikat olyan módon magyarázatot adni a rendőrség. A kassza ajtaját egészen ismeretlen módon nyitották fel, kulesok nélkül. A tulajdonos azonnal konstatalhatta könyveiből a károkat. A kasszából 500 ezer lej értékben loptak el ékszereket, amelyeket a bank ügyfelei helyeztek letébe. Ugyancsak elloptak 40 ezer lej készpénzt.

A betörés körülményei rendkívül rejtélyesek. A bank ugyanis a Rima-

nózi uton, a Bazár épületben van, a város szívében és az épületben több kapubejáraton lehet bejutni. A betörők azonban nem a főkapun keresztül mentek be, hanem az egyik udvari ajtón hatoltak a bankhelyiségbe. A házbeliek között csak egy mosónő tudott vallomást adni a betörőkről. A mosónő elmondta, hogy az éjjel folyamán pinclakásba fekete lepellel

borított alakok léptek be és életveszélyes fenyegetéssel kényszerítették, hogy senkinek ne szóljon.

A vallomás birtokában a betöréssel szemben tanácsalanul álló rendőrség őrizetbe vette a mosónőt, özv. Dredanét, aki azonban fenntartja vallomását és hangoztatja, hogy semmit nem tud a betörésről.

Hamis diplomáciai utlevele miatt letartóztattak egy Kolozsváron tartozkodó aradi fiatallembert

Cluj-Kolozsvár, január 7. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A kolozsvári rendőrség tegnap rendkívül rejtélyes letartóztatást fogatosított. A Newyork-szállodában őrizetbe vették Szántó János aradi illetőségű fiatallembert, aki hosszabb ideje lakik a kolozsvári Newyork szállodában és a bejelentőlapon mint a budapesti román követség tisztviselője szerepel. Szántó János gyakran fordult meg a különböző követségeken és főleg magasrangú katonatisztek dolgai iránt érdeklődött.

A kolozsvári politikai rendőrség már hetek óta figyelemmel kíséri a fiatalember működését és minden lépéséről tudott. Szerepe azt a gyanút keltette, mintha államérdekeket sértő ügyekben folytatott volna tevékenységet Kolozs-

váron. A rendőrség végül leigazoltatta Szántót és beigazoltodott, hogy ennek utlevele hamis. A hamis utlevél alapján a rendőrség letartóztatta Szántót a megindította ellene az eljárást. Szántó János működésével kapcsolatban a hatóságok rendkívül tartózkodóak. Az a körülmény, hogy Szántó hamis diplomáciai utlevéllel tartózkodott az országban, rendkívül rejtélyessé teszi szerepét.

— Trotzkij Oslóban a fővárosi diákszövetség előtt tart előadást. Londonból jelentik: Oslói távirat szerint Trotzkij beutazási engedélyt kapott Norvégiába, ahol a fővárosi diákszövetség előtt fog tartani előadást január végén.

a világmárka megővja Önt a nemibetegségek-től.

„OLLA”
GUM..?

tartományában a parasztek tízeze- zagaikat. London- lentés szerint Me- válság különöse- képtelen az adó- szágait a gyako- izedárban veszte- lig akad vevőjü- k bevetett földje- okba vándorolna- Az utóbbi héte- óvégrehajítás volt- grehajták valami- végrehajást sze-

Barisszia műsor- előadást rendez- zia. A Fehérkeres- mezőtér előtt Hil- es szavakkal ny- majd a fiatal ar- kat avatták fel. A következők: Kr- Vali, Steiner Lil- ifred, Feinkucha- Róth László, Ne- r Miklós, Gon- Brenner Adolf, H- bor, Fretner S- f. A felavatott- Nemzeti Szövets- k mondott lelkes- ch István az ifj- merök részéről d- élt az új eionista- János eskette f- is Rosenfeld „Z- is szép és hangul- ették meg. Hil- az élőképet, amel- ler Miklós, Fr- Márta léptek fel- s éneke zárta be- z Mihály nagy- or gyógyszerész- rájává avatták. A- tkezett szépségve- egválasztották a- jemetet. Az ar- Schwartz Mag- Wolff Mirjan-

Trumpeldor mű- Brith Trumpeld- oros táncestét re- a román kaszin- s műsorból kieme- s. Bruckner Sz- akik excentriku- rozták a közöns- mér is szerepelt- ber dalaikkal ara- Barla és Siovi- szerkesztőségi or- amelynek szerepl- nt Barla és Taub- n a Stauber Ká- egérdemelt sike- e aktuális strófiá- a közönség. A t- klasszikus heged- oja volt. Bruckn- mondott ügyese- Bruckner Szidi e- egyfelvonásos vi- Az estély előkés- tti meg Brend- misták agilis nes- dezvénynek rend-

A newyorki boxszövetség megfosztotta Schmelinget világbajnoki címétől

Schmeling nem csodálkozik az eseten

Newyork, január 7. A boxszövetség megfosztotta Schmelinget világbajnoki címétől, mert a kihívás ellenére sem fogadta el a mérkőzést Sharkeyvel a világbajnoki címért.

Schmeling a newyorki boxszövetség határozatával kapcsolatban azt a kijelentést tette újságíróknak, hogy ez részére nem meglepetés. Amerikában állandó az antagonizmus a newyorki és a esikágói boxszövetségek között s

a newyorki szövetség nem szívesen látja, ha a nagy mecesek a esikágói szövetség égisze alatt folynak le. Schmeling azt hiszi, hogy a newyorkiak nem fognak ellenfelet találni Suarkeynak, míg ő a maga részéről majd gondoskodni fog arról, hogy Csikágóban megfelelő ellenfelet találjon, hol a tavasz végén meg fogja védeni világbajnoki címét.

Nem jártak eredménnyel Stegerwal munkaügyi miniszter egyeztető kísérletei a Ruhr-vidéki bányász-sztrájk ügyében

Egyelőre nincs kilátás a délwalesi bányász-sztrájk likvidálására

Berlin, január 7. Stegerwald birodalmi munkaügyi miniszter egyeztető kísérletei a Ruhr-vidéken eddig nem jártak eredménnyel. A sztrájk délben tovább eszketett, de a szemben álló felek közötti béke elérésére rövid időn belül aligha van kilátás. Ruhrvidéki bányamunkaadó körökben azt remélik, hogy a sztrájk esütörtökre véget ér.

London, január 7. Cardiffból jelentik, hogy a jelek szerint egyelőre nincs kilátás a délwalesi bányász-sztrájk gyors likvidálására, mert úgy a munkaadók, mint a munkások ragaszkodnak követeléseikhez. A sztrájk Pembroke, Llanelly, Swansea és Cardiff délwalesi kikötővárosokra különösen benítőlag hat.

„Nem fogjuk eltűrni, hogy az iskolák a rendbontás és anarchia propagálásának tüzfészkei legyenek“

„A tanár nemcsak a katedrában, de magánéletben is jópéldával járjon elől a diákjai előtt“

Costachescu közoktatásügyi miniszter erélyes rendeletben utasítja az iskolaigazgatókat a diákok ellenőrzésére

Bucuresti-Bukarest, január 7. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Megirtuk, hogy a közoktatásügyi minisztérium körrendeletben utasította a középiskolák igazgatóit, hogy a legenergiusabban akadályozzák meg a középiskolai tanulóknak politikai akciókban való részvételét. A rendelet, amely közelelt és főleg közoktatásügyi viszonyainkra milyen jellemző, szóról-szóra a következőképpen hangzik:

A közoktatásügyi minisztérium körrendelete

„Igazgató ur! Az 1930 július 18-án kelt 95985. számú rendeletben felhívtuk figyelmét arra, hogy középiskolai tanulók olyan politikai szervezetekben vesznek részt, amelyek gyűlöletre és rendbontásokra uszítanak és ott láthatók olyan uccai manifesztációknál, amelyek botrányokkal és erőszakosságokkal szoktak végződni. Kértük Önt, hogy szigorú felügyeletet gyakoroljon iskoláink tanulóit felett és zárja ki mindazokat, akik az iskolai fegyelmet hasonló megsértésében bűnösnek találtnak.

Sajnálattal kell megállapítanunk, hogy egyesek Önök közül nem voltak eléggé energikusak előző rendeletünk végrehajtásában. A középiskolai tanulók ezirányú megnyilatkozásai megszorított és az utóbbi időben egyes esetben kriminális formákat öltöttek. Ilyen körülmények között kénytelenek vagyunk ismételtén utasítani Önöket, hogy teljesítsék az iskolában a rend és fegyelmetartó kötelességüket a leg gondosabban és a legerélyesebben.

Mire kellene tanítania az iskolának

Az iskola kötelessége az, hogy az ifjú lelkekben a haza fejlődéséért való harmónikus együttműködés szellemét hintse el, nem pedig a széthuzást, hogy a szeretet és testvériség érzését kultiválja, nem pedig a gyűlöletet. Az iskola az építésre kell hogy tanítson, nem pedig a rombolásra. Annak, aki ezen következményeknek nem felel meg, nincs keresnivalója iskolánkban. Parancsoló kötelessége ez az iskolában dolgozó összes tényező: a tanárkar, a

tanulók és az adminisztrációk számára egyaránt.

Hívja fel igazgató ur iskolájának tanárait és segédtanzenemélyzetét, hogy részesítsék Önt teljes támogatásukban a tanulók lelki felvilágosításának megnevesítésének munkájában. A törvények és rendszabályzatok minden tanár kötelességévé teszik, hogy tanítványai körében az állami és társadalmi rend hirdetője legyen. Ezt a kötelességet a tanárnak úgy hivatalában, mint társadalmi tevékenysége során szolgálatot teljesítve kell. Nem lehetséges az, hogy valamelyik tanár az iskolán kívül pontosan az ellenkező magatartást tanítsa, mint amelyet számára az iskolában hivatásbéli kötelességei előírnak. Ilyen esetek inkonzekvenziáról és képmutatásról tennének tanúságot, amelyek tanácsalanná teszik az iskolásokat és károsan befolyásolják jellemük fejlődését.

A tanár kötelességei

Egyébként a tanárok magaviseletére vonatkozólag a középiskolai oktatásról szóló törvény 70. paragrafusa és a tanzenemélyzet rendszabályzatának 19. szakasza világosan intézkednek. Ugyan csak idevonatkozó rendelkezéseket tartalmaz a középiskolák működési szabályzatának 247. szakasza is, amely a következőképpen hangzik:

„A tanároknak legyen gondjuk arra, hogy ne idézzék elő nyílt vagy titkos biztatás révén középiskolai tanulóknak hasonló mozgalmakban való részvételét és ne tanúsítsanak olyan magatartást, amelyet a tanulók ezen a téren utánozhatnak.“

A tanár kötelessége tehát az, hogy az összes pedagógiai eszközök s ezek között is mindenekelőtt a személyes példamutató felhasználásával a rend és a szociális harmónia érzését oltásuk tanulóik lelkébe, meggyőzve őket arról, hogy ezek azok az utak, amelyek az ország jóhírnevét, prosperálását biztosítják.

„Ellenőrizze a tanulók magatartását...“

Ezenfelül gondoskodjon arról, igazgató ur, hogy a tanárok és az osztály-

A ráncokat nem a kor okozza!

Uj eszköz, amellyel könnyű szerrel fiatalnak látszhatunk! Tekintélyes orvosok csodálatos felfedezése!

Az utóbbi időben bebizonyosodott, hogy a ráncokat nem — mint általában hiszik — a kor, hanem a bőr gyengén tápláltsága okozza. Aminek következtében az arebőr fonnyadni kezd, az arcizmok petyhüdté válnak, megjelennek a ráncok, amelyek az arenak öreges kinézetet adnak. Mi 100 ezer frank ellenében garantáljuk, hogy a Tokalon bőrtápláló krém a legújabb és speciális módon elkészített tápanyagokat tartalmazza, friss krém, olajbogyó és egyéb növényi kivonatok, amelyek nagy kozmetikai specialitások szerint abszolút szükségesek a bőr részére, miután megőrzik annak áttetszőségét, üdőségét és szilárdságát, a legkisebb ránc nélkül. A Tokalon krém hihetetlen módon felfrissíti és felüldíti a bőrt egyetlen éjszaka alatt. Ötven éves nők harminc évesnek látszhatnak, fiatal lányok pedig olyan arcbróttal szerezhetnek maguknak, amely barátóik csodálatát és irigységét fogja felkelteni. Használja tehát a Tokalon krémet, a csodálatos

bőrtápláló szert este lefekvés előtt és csak ily módon fogja az ön arebőre fiataloságot örökre megőrizni. Az eredmény garantálva van, ellenkező esetben pénzt azonnal visszkapja.

100.000 frank garancia!

Fontos. — A Tokalon krémet a Compania Tokalon, Paris gyártja és a kereskedelemben két formában kapható: egy teljesen zsirtalan és egy kissé zsiros formában, mindkettő azonban a legértékesebb alkotórészeket tartalmazza, amelyek okvetlenül szükségesek minden nő részére, szépségének megőrzésére és megfiatalodására érdekében.

Ajánljuk a Tokalon szépségszappan használatát is.

Jegyzet. — Egy rendes nagyságu Tokalon krém tubus 80 lejbe kerül. Kettős tubus, amely a rendes mennyiség kétszeresét tartalmazza 120 lejbe kerül. Egy szépségszappan ára 40 lej. Mindezek kaphatók gyógyszerárakban, drogériákban és illatszertárakban. Ahol nem található, forduljon a Parfümerie Eliteihez, Bucuresti, I. Calea Victoriei 39.

főnökök segítségével ellenőrizze a tanuló magatartását úgy az iskolában, mint annak falain kívül. Kobozzon el minden kívülről uszító közleményt s az ilyen esetekről tegyen jelentést egy minisztériumnak, mint a helyi hatóságoknak. Akadályozza meg tanulóinak bármiféle szervezetben való részvételét is az iskolai szabályzat 250. szakaszában előírt esetekben kívül. A legnagyobb szigorúsággal büntessen meg minden ezen tilalmaktól való eltérést és alkalmazza a szabályzat 247. és 252. szakaszában előírt szankciókat. Teljesítsen minden, a rendfenntartó hatóságoktól kapott olyan utasítást, amely iskolai tanulók által elkövetett fegyelmi vétségekre

vonatkozik és ilyen esetekről tegyen jelentést a minisztériumnak, hogy az illető tanuló egyszerűségekorra kizárassanak az ország összes iskoláiból.

A közoktatásügyi minisztérium figyelemmel fogja kísérni az eme körrendeletben foglalt utasítások végrehajtását s Önt személyesen fogja felelőssé tenni ezeknek lelkiismeretes alkalmazásáért. El vagyunk határozva arra, hogy nem fogjuk tűrni, hogy az iskola a rendbontás és az anarchia propagálásának tüzfészke legyen s a legkíméletlenebb intézkedéseket fogjuk haborozás nélkül fogadtatni mindazokkal szemben, akik nem tennék meg teljes mértékben kötelességüket.“

Egy szélhámosnő okirathamisításokba és csalásokba vitte bele Berlin egyik előkelő ügyvédjét

Szenzációs bűnper a német fővárosban

Berlin, január 7. Berlini jogász- és társadalmi körökben sokat beszélnek dr. Oberwinter ügyvéd esetéről, aki egész sereg csalás miatt összeütközésbe került a büntetőbírószékkal. Dr. Oberwinter ügyvéd jömeneteli irodával rendelkezett Berlinben és ennek megfelelően olyan jövedelme volt, amely gondtalan életet biztosított részére. Egy napon, amikor hivatalos minőségben dolga akadt a moabiti törvényszéken, egy elegánsan öltözött hölgy a szemeláttára a folyosón elájult.

Az ügyvéd a nő segítségére sietett és ebből a véletlen ismeretségből intím barátság fejlődött ki, amely aztán végzetessé vált az ügyvédre nézve.

A nő, aki a folyosón elájult, egy Götte Nelly nevezetű veszedelmes örökségi szédelőgőnő volt. Meglehetősen mozgalmal multtal a hátmögött már több embert becsapott és az ügyvédőt is sikerült nagyobb összeget kicsalni. Az ügyvéd ugyanis teljesen a csodaszép nő hálójába került és nemcsak pöreiben volt képviselője, hanem közreműködött az asszony szélhámoságaiban, befolyása alatt okiratokat hamisított, amelyekből annak kellett volna kiütnie, hogy Götte Nelly asszonyra nagy örökség vár.

Ezeknek a hamis okiratoknak alapján az asszony pénz és árut csalt ki különböző személyektől, akik az örök-

ség reményében szívesen adtak neki hitelt.

Az ügyvéd annyira a démoni aszszony karmai között volt, hogy elhanyagolta irodáját, kétkézzel szórta a pénzt, míg egy szép napon beütött a katasztrófa, Götte Nelly asszonyt letartóztatták és lakásának átkutatásakor megtalálták azokat a hamis iratokat, amelyeket az ügyvéd készített és amelyeken mint közjegyző irta magát alá.

Az ügyvéd amikor értesült barátóje letartóztatásáról, nyomtalanul eltűnt és csak hetek múlva akadtak nyomára. Természetesen őt is letartóztatták. Végezetül azt hozta fel, hogy a világháboruban fejlődés érte és ezért nem ura az akaratának.

Ez a védekezés meglehetősen labilis, mert az ügyvéd a háboru után éveken át ügyvédi gyakorlatot folytatott s a bíróság valószínűleg ilyen körülmények között nem veszi enyhítő körülménynek az ügyvéd állítását.

Berlinben óriási érdeklődés kíséri a bűnper, amely a napokban veszi kezdetét. Valószínű, hogy a tárgyalásnak az a része, amelyben szó lesz az ügyvéd és a szélhámosnő kapcsolatairól, a nyilvánosság kizárásával fog lefolyni.

— A moszkvai per elíteltjei már nem foglyok? Londonból jelentik: A Morningpost értesülése szerint a moszkvai ipari per elítelt vádlottjai már nem foglyok. Az elítelték álnév alatt szibériai gyárakban vezető pozíciókat töltenek be

HIREI

Ar Uj Kelet az egyetbánsági zsidóság Főszerkesztő: Dr. Felelős szerkesztő: Bukaresti szerk. Hátszegi Ernő, Ho. Cikkeink utánnomása megjelölésével eng.

— Felhős időjárás váról jelentik: A meteorológusok prognózisa szerint időjárás várható tovább sekkétsúlygyúddéssel és sebb havazásokkal. A dapesten ma délben 1 f.

— Meghalt a tank febl jelentik: James Statalalója hatvanéves kor meghalt.

— Nem indultak m. tárgyalások Lengyelország. Londonból jelentik: Tass távirati iroda jelentik ki azokat a hgyelország és a szovjet sok indultak volna n szerződés kötése iránt.

— Öngyilkos lett a to Ceva, az ismert ant. jelentik: A Regina Cember 23-án Umberto tóztatásban volt, hogy szervezkedésben való a rendkívüli törvény öngyilkosságát követé hagyott levelében, az feleségéhez, részletesen milyen személyes öngyilkosságra. Egyéti feleségét, hogy ságteljesen helyezked azokkal, akik az ő ne érdekében fel akarnak

— Lenyelte a hamilt. Berlinből jelentik: Ulreichsteinben egy közben lenyelte a hamisor a gyomorbejárat orvosok műtétét hajta talemberen, de ez ope halt.

— Patel hindu naelenc hónapra itélték. tik: Bombayi távira bíróság Patel decemtot nacionalista vezető Rhamdas Gandhit 6 tetésre ítélte. Patel közelebből ideigleneslyezik. Bombay és nyok városában folista szervezeteknél a eredményeképpen m. tak el propagandairá

— A KOLOZSVAI HIREI. A rendőrségtartóztatta Stefan S. küllit, akiről megálladát lopott. A nála ugyanis nem tudott különböző hazugságot faggató detektívve állításainak valóalta a kabátot és le tot. A kabát bibere sötétszürke, bárány kabát, amelyet jogos ponti rendőrségen keresz napján a uccában két üzlet A Turul cipőkereske szaladt a járdára, rnak és porrátorre vizsgálat megindult Poszler börtöndüze duhajkodó parasztlukat tréfából nek kat rollójának. A kirakatablakot dar mozás folyik. — A vendéglőben vasárán kolozsvári gazos barátjával a kélatott. Ejjel felé M ségében törni-zuzni elősítő tulajdonosi bicskájával le akar segítség akadt és a közreműködésével embert lefegyverez tenni. — Szabó Zs zset ut 28 szám a éjjel öngyilkossági mal megmérgezte n hivott mentők gyot tak. Az öngyilkos

HIREK

Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánági zsidósság napilapja
Főszerkesztő: Dr. Marton Ernő
Felelős szerkesztő: Jámor Ferenc
Bukaresti szerkesztőség:
Hátszegi Ernő, Hotel Imperial
Cikkeink utányomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg

Felhős időjárás várható. Budapesti jelentik: A meteorológiai intézet időjárásprognóza szerint jórészt felhős időjárás várható további lassu hőmérsékletesüllyedéssel és szorványosan kisebb havazásokkal. A hőmérséklet Budapestben ma délben 1 fok Celsius.

Meghalt a tank feltalálója. Londonból jelentik: James Stankey, a tank feltalálója hatvanéves korában Londonban meghalt.

Nem indultak meg döntőbírósi tárgyalások Lengyelország és a szovjet között. Londonból jelentik: A moszkvai Tass távirati iroda alaplatonoknak jelenti ki azokat a híreket, hogy Lengyelország és a szovjet között tárgyalások indultak volna meg döntőbírósi szerződés kötése iránt.

Öngyilkos lett a börtönben Umberto Ceva, az ismert antifasiszta. Rómából jelentik: A Regina Coeli börtönben december 23-án Umberto Ceva, aki letartóztatásban volt, hogy a titkos politikai szervezkedésben való részvétele miatt a rendkívüli törvényszék elé kerüljön, öngyilkosságot követett el. Ceva hátrahagyott levelében, amelyet eljuttattak feleségéhez, részletesen elmondja, hogy milyen személyes okok indították őt az öngyilkosságra. Egyébként figyelmezteti feleségét, hogy szilárdan és méltóságteljesen helyezkedjék szembe mindazokkal, akik az ő nevét valamiféle cél érdekében fel akarnák használni.

Lenyelte a hamis fogsorát — meghalt. Berlinből jelentik: A németországi Ulreichsteinben egy fiatalember év közben lenyelte a hamis fogsorát. A fogsor a gyomorbejáratnál megakadt. Az orvosok műtétet hajtottak végre a fiatalemberen, de ez operáció közben meghalt.

Patel hindu nacionalista vezért kilenc hónapra ítélték. Londonból jelentik: Bombayi távirat jelenti, hogy a bíróság Patel decemberben letartóztatott nacionalista vezért 9, Gandhi fiát, Rhamdas Gandhit 6 hónapi börtönbüntetésre ítélte. Patel betegsége miatt közelebbről ideiglenesen szabadlábra helyezik. Bombay és Pandsab tartomány városaiiban folytatott a nacionalista szervezeteknél a házkutatást s ezek eredményeképpen mázsaszámra koboztak el propagandairatokat.

A KOLOZSVÁRI RENDŐRSÉG HIREI. A rendőrség ma délelőtt letartóztatta Stefan Săcădat munkanélkülit, akiről megállapították, hogy bundát lopott. A nála talált télikabátrol ugyanis nem tudott fevilágosítást adni, különböző hazugságokat mondott be az őt faggató detektívnek, aki meggyőződve állításainak valótlanágáról, lefoglalta a kabátot és letartóztatta Săcădatot. A kabát biberett gallérral ellátott sötétszürke, báránnyőrrel bélelt télikabát, amelyet jogos tulajdonosa a központi rendőrségen átvehet. — Vizkereszt napján a Wesselényi Miklós utcában két üzlet kirakatát törték be. A Turul cipőkereskedésnél egy autó felszaladt a járdára, nekiment a kirakatnak és porrátorpte az ablaktáblát. A vizsgálat megindult. A másik baleset a Poszler bőröndüzletnél történt, ahol duhajkodó parasztleányek egyik társukat tréfából nekitasztották a kirakat rollójának. A lökés erős volt és a kirakatablakot darabokra törte. A nyomozás folyik. — Az egyik Jokai uceai vendéglőben vasárnap este Márton István kolozsvári gazdálkodó Székely János barátjával a késő éjjeli órákig mulatott. Éjfél felé Márton István részegségében törni-zuzni kezdett, majd az előlétező tulajdonosra vetette magát és bieszkájával le akarta szurni. Hamar segítség akadt és a közbejött rendőrség közreműködésével sikerült az izgatott embert lefegyverezni és ártalmatlanná tenni. — Szabó Zsuzsánna Ferenc József ut 28 szám alatti lakos vasárnap éjjel öngyilkossági szándékból ópiummal megmérgezte magát. A gyorsan kihívott mentők gyomormosást alkalmaztak. Az öngyilkos tul van a veszélyen.

Délolaszországban újra megmozdult a föld

Róma, január 7. Délolaszországban újra reng a föld. A hajnali órákban a Tarantó-Brindisi szakaszon voltak földlökések észlelhetők, majd később újabb erősebb rengés volt, amelynek a félévvel ezelőtt elpusztított Melfi

volt a központja. Az ujjáépített Melfi új földrengésbiztos épületei ellent tudtak állani s így a városban ezáltal semmi kár nem történt, de a közeli falvakban számos ház megrongálódott és omlott össze.

A kolozsvári ort. hitközség leszállította a gabellát. A cluji ort. izr. hitközség vezetője ezuton közli, hogy a hitközségnek Timár u. 1. sz. alatt levő majorsági vágóhidján január 8-tól kezdve a következő leszállított árak érvényesek: **tyuk 6 lej, kacs 10 lej, liba 20 lej.**

Meghívó a Paul Ehrlich Orvostudományi Egyesület f. évi január hó 8-án, csütörtökön este 8 órakor a Str. Londrei (v. Hosszu u.) 9. sz. alatti Chewra Kadisa helyiségében tartandó orvostudományi szakülésre. Program: Előadások: 1. Dr. Herskovits Izidor: A Rtg. gépteknika mai állása a gyakorlat szempontjából. 2. Dr. Weisz Fülöp: Diagnostikai tévedések a Diabetes mellitus megállapítása körül. 3. Dr. Rosenberg Ernő: A rágrásról.

Eljegyzések. Bold. Krausz Vilmos debreceni főrabbi leányát, Olgát, eljegyezte Hirsch Ernő Debrecen. (Mindenkülön értesítés helyett.) Klein Vilmos nagykereskedő leányát, Magdát, Petroseni eljegyezte Dr. Baum Árpád Cluj.

Ullmann Erzsikét Szatmárról eljegyezte Berkovits Jenő Margitta. (Mindenkülön értesítés helyett.)

A Zsidó Nőegylet f. hó 11-én d. u. 5 órai kezdettel a Newyork nagytermében táncal egybekötött teadélután rendez. Mivel külön meghívót nem küldenek széjjel, ezuton kér minél számosab megjelést az elnökség.

Ping-pongverseny a Haggibborban. A szezon első ping-pongversenyét a Haggibbor házverseny néven rendezik meg, melyen csakis klubtagok indulhatnak. A versenyen I., II. osztály, ifjúsági és párosszámok szerepelnek. Nevezni naponta d. u. 7-9 óra között a klubhelyiségben Spitz titkárnál lehet, nevezési díjjal egyetemen. Nevezési díj egyes számokban 20, páros számban 30 lej. A verseny f. hó 10-én, szombat d. u. 2 órakor kezdődik a klub Str. I. C. Brațianu (v. Király u.) 28. sz. alatti helyiségében.

Brigitte Helm és Jan Kiepura érdekes szerelmi regénye. Berlinből jelentik: Az UFA ezévi produkciójának egyik legértékesebb darabja, mely „Forróvérű város” címen aratott megérdemelten nagy sikert, érdekes szerelmi regény elindítója lett. A „Forróvérű város” női főszerepét a nagyszerű Brigitte Helm játssza, akinek ez volt egyben beszélőfilmben debütje is. Partnere Jan Kiepura, a világhírű fiatal tenorista volt, aki egyetlen koncertjéért 3000 dollárt kap és Saljapin mellett a világ legjobban fizetett énekese. Jan Kiepura, aki tenoristától eltérően, nagyon szép férfi és Brigitte Helm nemcsak a filmen a szöveggel együtt intenciói szerint, hanem az életben is minden rendezői utasítástól függetlenül megtalálták egymást. Ezt a feltevést erősíti meg az a hír, hogy Brigitte Helm néhány hét múlva Olaszországba utazik, ahol Jan Kiepura éppen most tartja óriási sikerű turnéját. Brigitte Helm január végén utazik Nápolyba, ahol a „Forróvérű város” felvételei megkezdődtek és nem véletlen, hogy Jan Kiepura éppen egyidőben érkezik meg Nápolyba.

Venezelosz Rómába érkezett. Rómából jelentik: Az olasz fővárosba érkezett Venezelosz görög miniszterelnököt a pályaudvaron Grandi olasz külügyminiszter és Giunta miniszterelnökségi államtitkár fogadták. Délelőtt tíz órakor Venezelosz kihallgatáson volt III. Victor Emánuel királynál, majd utána felkereste Mussolini miniszterelnököt.

Szívbetegnek és érlemeszedésben szenvedőknek a természetes „Ferenc József” keserűvíz használata könnyű és pontos bélműködést biztosít. Klinikai vizsgálatok igazolják, hogy a Ferenc József víz különösen agyverzésre és gutaütésre hajlamos idősebb embereknek kitünő szolgálatot tesz. A Ferenc József keserűvíz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

N A P R Ó L - N A P R A

Newyorkban tegnap három gyilkosság történt. A Broadway egyik cukrászdájában egy tizenkilenc éves hivatalnoknőt, a 177. utcában egy olasz meglötte. A legititokzatosabb a harmadik gyilkosság, amelyet a brooklyni negyedben követtek el autósbanditák, akik revolverlövéséssel leterítették egy havan éves neves kereskedőt.

csaknem négyszázezer jogosulatlanul az Egyesült Államokban tartózkodó munkavállaló van, ami a munkanélküliség mostani helyzetében egyáltalán nem kívánatos.

A newyorki lapok közlése szerint Owen Young naponta számos halálos fenyegetést tartalmazó névtelen levelet kap. Az ismert pénzembert lakásában, hivatalában és az uccán állandóan biztonságára örködő detektívek veszik körül.

A Chicago Tribune távirata szerint a Fülöp-szigetek középső szigeteit borzalmas tájfun söpörte végig. Az emberáldozatok számát kétszázra teszik. A táviró- és vasutvonalak megrongálódtak. Az okozott kár eléri a háromnegyedmiliárd dollárt.

Takamaesu japán herceg és felesége tegnap este megérkeztek a görög fővárosba. Ma a köztársaság elnökénél tesz a japán hercegi pár látogatást és szombaton tovább utaznak Konstantinápoly felé.

A milánói Scala együttesét vendégjátékra hívták meg Barcelonába. Németh Mária, a bécsi Staatsoper énekesnője, aki megkezdte szabadságát, a Scala együttesével leutazik Barcelonába, ahol részt vesz a vendégjátékokon és énekelni fogja a Turandot, Tosca és Aida nő főszerepeit és Donna Annát.

Konstantinápolyból jelentik, hogy a Fekete tengeren hatalmas vihar dúl. A görög- és Oroszország között a hódvét és aalom szünetel. Két orosz gőlen állom szünetel. Két orosz gőzök, a jiharban súlyosan megrongálódjellei: e még idején sikerült mindketűA vacontatni Sevastopol kikötőjébe.

Bethlen miniszterelnök és Baltazár püspök kibékültek. A püspök az újságírók kérdezősködéseire megerősítette a kibékülés tényét, de hangsúlyozta, hogy nem fognak nyilatkozni a kibékülés előzményeiről, sem annak részleteiről.

John Garstang liverpooli egyetemi tanár a Jordán völgyében kutatásokat végez Jerikó falainál. Azt a rejtélyt akarja megoldani, hogy évezredekkel ezelőtt mi okozhatta a régi város hatalmas falainak összeomlását.

Kolozsvári Magyar Színház

Csütörtökön, pénteken, szombaton és vasárnap

FERIKE, mint vendég

Bus Fekete László és Goth Sándor 3 felvonásos bohózatújdoncsága

Személyek:

Réti Ferike	Póór Lili
Klári	Komár Juliska
Szegfü Bandi	Tóth Elek
Lina	Miklóssy Margit
Titusz	Tompa Béla
Rózi	Vass Piri
Gutentag	Leóvey Leó
Lindmayer Kornél	Czoppán Flóri
Dt. Balázs Dezső	Földényi László
Elise a felesége	Bárdi Teréz
A báróné	Benes Ilona
Dódi	Bereczky Magda
Peti	Izso Panni
A kisasszony	Nemes Margit
A szobalány	Erdei Margit
A kertész	Nemény Máttyás
Roth	Selmeczy Mihály
Pista	Lantos Béla

RENDEZŐ: JANOVICS JENŐ Dr.

Az utolsó évek legvidámabb bohózata!!

Michalko ki akart törni a fegyházból. Pilsenből jelentik: Michalko János volt újságíró, akit Vörösmarthy Margit meggyilkolása miatt a prágai esküdt-bíróság életfogytiglani fegyházbüntetésre ítelt, a boryi fegyházból, ahol büntetését tölti le, kitérőt kísérelt meg. Michalko János a fegyencek nagyobb társaságát akarta a fegyházból való kitörés gondolatának megnyerni és már meg is kezdte a tömeges kitörés megszervezését. Le akarták ütni a fegyházi öreit, hogy azután erőszakosan törjenek maguknak utat a szabadba. Michalko János tervét idejében sikerült leleplezni és annak végrehajtását megakadályozni.

A kairói bíróság ítélezett a nyári zavargások résztvevői felett. Londonból jelentik: Kairóból jelentik, hogy a bíróság ítélezett a nyári zavargások 68 résztvevője felett. A vádlottak közül kilencet felmentettek, hetet megkorbácsolásra, a többi 1-4 hónapi szabadságvesztésre büntetésre ítélték.

Meghalt Löwi Bernát színváltójai főrabbi. Január 2-án, pénteken délután két órakor szívszélhűdés következtében váratlanul elhunyt Löwi Bernát színváltójai főrabbi. A hitközsége előtt közszerepben éss nagyrabecsülésben álló főrabbit negyvennégy éves korában ragadta el a halál hívei közül, akik tizenhét éve szemtanúi a szentéletű és nagy tudású főrabbi kiváló munkásságának. Temetése vasárnap délután folyt le óriási részvét mellett. A hitközség nevében Wieder Jakob és Markovits Hermann bucsuztatták az elhunytat, méltatva a megboldogult főrabbinak a hitközség érdekében kifejtett, soha el nem hervadó érdemeit. A megjelent rabbik közül a halmi, szilágyesehi, negresti, medgyesi, zerindi rabbik tartottak bucsuztatást és Nadler felsőbányai, valamint Grünwald szatmári rabbik is gyászbeszédet mondtak fölötte. Krausz nagybányai és Halpert somkúti rabbi a hátramaradt özvegy és hat árva gyermek támogatására és istápolására szólították fel a hitközséget. A szívbemarkoló beszédek hatása alatt a hitközség elhatározta, hogy a megüresedett rabbiszéket oly fiatal rabbijelölttel fogja betölteni, ki egyben az elhunyt főrabbi legidősebb leányának férje is lesz.

Pizza!
 atunk!

és előtt és areböre fia- Az eredmény esetben pén-

ja és a ke- küssé zsiros pizza, amere és meg-

kerül. Ket- jbe kerül. an drogé- erie Elitei-

öl tegyen je- hogy az il- lenkorra ki- iskoláiból.

ba egyik

adtak neki

lémoni asz- hogy elha- zel szórta a n beütött a uszonyt le- átkutatása- namis irato- készített és irta magát

ült barátnő- talanul el- akadtak t is letartó- hozta fel, ejlvés érte tának.

ösen labilis, után éveken lytatott s a örülmények rülménynek

és kíséri a veszi kezde- yalásnak az z ügyvéd és l, a nyilván- ni.

ei már nem ik: A Mor- a moszkvai nár nem fog átt szibériai t töltenek be

KÖZGAZDASÁG

A lisztkereskedők, gabonaügynökök és termelők országos akciót indítanak a gabonaértékesítés érdekében

Cluj-Kolozsvár, január 7. Értesüléseink szerint a kormány fiaskóval végződött gabonaértékesítési akciójára válaszul most országos mozgalom indul, mely hivatva lenne végre a megoldhatatlannak látszó helyzetet valamilyen módon konszolidálni. A mozgalom a regékből indult ki, annak ellenére, hogy itt-ott nálunk talán még súlyosabban érzik azokat a mulasztásokat, amelyek a mindenkori kormányokat terhelik. A mozgalomban azonban már nemcsak a malmok képviselői vesznek részt, akik meglehetősen kifáradtak legutóbbi védekező harcukban, hanem

a gabonaügynökök, lisztkereskedők és a termelők egy igen jelentékeny hányada,

akik a kormányok váratlan elhatározásaival szemben mindaddig teljesen feyverteleneknek érezték magukat. A mozgalom kizárólag gazdasági jellegű s ha a tervek valóra válnak, úgy rövid időn belül számítani lehet országos kongresszus megrendezésére is, melynek

valószínű színhelye Temesvár lesz,

bár megtörténhet, hogy elsősorban a regátban tartanak az érdekeltek nagygyűlést csak aztán keresik fel második alkalommal Temesvárt.

A mozgalom célja az lesz, hogy kiderítsék milyen módon lehetne mindeketől is a belföldi gabona árát feljavítani s ugyanakkor a gabonakereskedelem helyzetét is előrelendíteni. Megfelelő statisztikák birtokában a kongresszus tisztázni óhajtja majd

mindenekelőtt is azt, hogy a román buza ma a világ legolcsóbb búzája. Amíg ugyanis a buza Magyarországon — 78 kg-os — 464 lej, addig Liverpoolban 400 és Csikágóban 500 lej, addig Romániában legfeljebb 280 lej. Ha erre az esztendőre egy kis történelmi vissza pillantást vetünk, úgy meg kell állapítani azt is, hogy a román piac buzaárleromlásával pontosan nyomon követte a külföldi piac árnívójának fokozatos hanyatlását, de ennek százalékaránya viszont ismét erősebbnek bizonyult. Csikágóban például a buza januárban 130 cent volt — bushelenként — december végén pedig 77 cent. Budapest januárban a buza 24 pengő, december végén körülbelül 14 pengő. Ezzel szemben Romániában a buza januárban 550—560 lej, december végén 270—280 lej. Tehát pontosan a felére zuhant egy esztendő lefolyása alatt. Ugyanakkor tengeriben egészen más a helyzet. Csikágóban januártól december végéig 92 centről 66 centre esik, ami körülbelül 30 százalékos értékvesztésnek felel meg, ezzel szemben Romániában januárban a tengeri 250 lej, decemberben pedig 240, azaz még egy 5 százalékos értékesítésről is alig lehet beszélni, jóllehet a tengeri Csikágóban ma 50 lej körül mozog. Ezek a számok azt bizonyítják, hogy

a belföldi gabona árát jelentékenyen a belföldi gazdasági politika befolyásolta

s éppen ezért szükség lesz a jövőben arra, hogy azt egy irányítsák, ahogyan a termelő társadalom és a közvetítő kereskedelem érdeke megkívánja.

A Kereskedő Tanács f. é. január 8-án, csütörtökön este 8 órakor nagy értekezletet tart az üzletberek leszállítására indítandó mozgalom ügyében és erre ezután hívja meg az összes érdeklődő kereskedőket.

UJ MENETJEGYIRODA KOLOZSVÁRON. Ma nyit meg Kolozsváron a Calea Regele Ferdinand 13 sz. alatt a Hermes menetjegyiroda és pénzváltó-üzlet, amelynek tulajdonosa dr. Freiler Béla. A Hermes menetjegyiroda és pénzváltóüzlet foglalkozni fog egy a belföldi, valamint külföldi jegyek 50 százalékos körutazási jegyek árusításával, társas és egyéni kirándulások rendezé-

Színház-Mozi

Olasz opera premiérje a kolozsvári Román Operában. Péntek este, f. hó 9-én mutatja be a Román Opera Antonio Bossa olasz zeneszerző „Doralice” c. 2 felvonásos operáját, a főszerepekben: Nestorescu, Lia Pop, Niculescu, Demetrescu, Georgescuval. Az operát Bretán Miklós főrendező rendezi és Bobescu dirigálja. Előtte Puccini egyfelvonásosát, „Gianni Schicchi” adják. Antonio Bossa, aki a békeidőben éveken át énektanár volt Budapesten, jelen lesz operájának premiérjén, akit az itteni olasz kolónia ünneplés keretében közösen fogad. Úgy értesülünk, hogy az itteni konzul felhívta Mussolini figyelmét a kiváló zeneszerző alkotására.

A Román Opera műsora
1931. január 9: „Gianni Schicchi” és „Doralice”. (Premiér.)

A MAGYAR SZÍNHÁZ IBODÁJÁNAK KÖZLEMÉNYEI

Csütörtökön, pénteken, szombaton, vasárnap: Ferike mint vendég. Négy egymástutáni napra tűzte ki a színház igazgatósága Bus Fekete László és Góth Sándor páratlan sikerű 3 felvonásos bohózatát, amelynek címe: Ferike mint vendég. Budapest közönségét valóságosan felvillanyozta a darab, amely a

sével, továbbá utlevelek vizumozásával. Külföldi szállodák és penziók rezerválását vállalja. Foglalkozik továbbá idegen pénzek vételével és eladásával és összeköttetései révén az összes külföldi helyekre, különösen fürdő- és nyaraló helyekre legelőnyösebben fog átutalásokat és hitelleveket kibocsátani. Az újonnan alakult menetjegyiroda intenzíven fog foglalkozni társas kirándulások rendezésével és ez évben többek között husvét táján egy palesztinai kirándulást fog lebonyolítani. A menetjegyiroda különben bármilyen utazási ügyben díjmentesen áll rendelkezésre. Telefonszáma 29.

Feketeszaru cseresznye mellett a szezon legnagyobb színházi eseménye. Évek óta nem irtak ilyen minden ízében mulatságos, a komikus figurák és bohó helyzetek olyan pazar bőségét árasztó darabot, mint a Ferike mint vendég. Poór Lili, Komár Juliska, Bárdi Teréz, Miklóssy Margit, Benes Ilona, Czoppán Flóri, Nemes Manci, Tóth Elek, Földényi László, Tompa Béla, Leövey Leó, Fülöp Sándor, Selmecey Mihály ragyogóbbnál-ragyogóbb szerepeket kaptak az újdonságban, amely nálunk is a szezon legmaradandóbb darabja lesz. A darabot Janovics Jenő dr. rendezte.

Jövő héten: Lehár Ferenc jubiláris, romantikus nagyoperettje!

A MAGYAR SZÍNHÁZ MŰSORA
Csütörtök fél 9: Ferike mint vendég. (Bus Fekete László és Góth Sándor seznázációs bohózat újdonsága. Poór Lili m. v.) 19. premiérberlet. Ssz. 133

Péntek fél 9: Ferike mint vendég. (Újdonság, másodsor. 24. B. berlet. Ssz. 134.

Szombat fél 9: Ferike mint vendég. (Újdonság, harmadszor. 26. A. berlet. Ssz. 135.

Vasárnap d. u. 3 : Drótostót. (Uj betanulással). Nagyon olcsó helyárakkal. Ssz. 136.

Vasárnap d. u. 6: Ferike mint vendég. (Újdonság, negyedszer). Rendes helyárakkal. Ssz. 137.

Vasárnap este 9: Miss Amerika. (Operettreprez új betanulásban, új szereposztásban. Kondor, Nádor, Tompa, Ihsz. Esti előadás 10, 20, 30, 40, 50 lejes mozihelyárakkal). Ssz. 138.

RADIO MŰSOR

IDŐ: KOZEPEUROPAI
Csütörtök, január 8.

Bukarest. 12: Grammofón. 12.30: Hírek, időjelzés. 16: Zenekar. 17: Hírek, időjelzés, 17.15: Gyermekóra. 18: Grammofón. 19.30: Angol lecke. 20: Ének. — 20.30: Szimfonikus hangv. Mozart: Szókratész a szerályból, Riet: Koncert, Cui: Két miniatűr, Milhaud: Aktuálisok. Utána hírek.

Budapest. 9.15: Hangv. 9.30: Hírek. 12.05: Hangv. 12.25: Hírek. 1: Pontos időjelzés, időjárásjelentés. 2.45: Hírek. 4: Rádió Szabadegyetem. Utána pontos időjelzés, időjárásjelentés. 5.10: A földművelésügyi minisztérium előadása. — 5.45: Magyar népdalok. 6.25: Előadás. 6.55: Grammofónhangverseny. Schubert Standehen, Verdi: Rigoletto, Puccini: Tosca, Kahl: Karácsonyi ábránd, Puccini: Bohémélet. Loewe: Az óra. 7.25: Angol nyelvoktatás. 8: Novellák. 8.30: Középeurópai műsorcsere, Brahms művei. Utána pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. Majd cigányzene.

Bécs, Hamburg, Prága, Pozsony. Brünn. 19.35: Mandolinhangv. 20.46: Nemzetközi műsorcsere.

Breslau. 23.30: Grammofón.
Varsó, Kattowitz. 17.15: Zongorahangverseny. 20.30: Nemzetközi hangv.

Poznan. 20.30: Hangv. Brahms, Grieg, Schumann, Chopin, Szymanowski, Opieski műveiből.

Riga. 19.30: Wagner műveiből. 20.15: Lett dalok. 21.03: Népszerű hangv.
Milánó. 21: Szimf. hangv.
Róma. 20.40: Vegyes hangv.

Árverési hirdetmény. Alólirott királyi közjegyző közbenjövetele mellett 120.000 lei követelés és járuléka miatt nagyobb mennyiségű valódi keleti szőnyeg lesz elárverezve. Az árverés 1931. évi január 12-én lesz megtartva délután 4 órakor alólirott közjegyző irodájában Cluj, Str. Regina Maria 18. szám alatti irodájában. Az árverési vevő a vételáron felül viseli a 2 százalék illetéket is. Az árverésre kerülő szőnyegek kikiáltási áron is el lesznek adva. Cluj, 1931. január 5-én. Dr. Joan Pordea kir. közjegyző.

Apró hirdetések

Ezüstöt legmagasabb napiáron vesszük „TACAMUL” ezüstárugyár, Kornis uca 6, Renner palota mellett.

Keresek megvételre cca 1500 liter kettőszáztól hétszáz literig irtartalommal cinkelt vashordókat. Citron Fülöp, Medias.

Három drb. 2—4 köbméterű tartalmu láda 24 mm-es deszkából, jó állapotban, nagyon olcsón eladó. Cím a kiadóban.

Egy vagy két urileány lakást és teljes ellátást kaphat belvárosban uri családnál fürdőszoba és zongorahasználattal. Cím a kiadóban.

Teljes különbejáráttal szép uccai, egészséges butorozott szoba fürdőszobahasználattal is kiadó. Str. Gen. Berthelot (Eötvös u.) 25.

Köser vegetárius étterem! Rendkívül izletes ételek. Figyelmes kiszolgálás. A vaj és tejszemek saját készítményeink. Schwartz Ignacé, Cluj, Calea Regele Ferdinand 10.

Agilis helyi ügynököt magas ártéssel keres Rothmann cég, Str. Szent Maria 7.

Oráskönyvelést vállalko olcsó ártéssel. „Könyvelő” jelige alatt a kiadóban.

HIRDETÉS AZ ÚJ KELET LELKE: HIRDESSZEN AZ ÚJ KELETBEN

Soha ilyen olcsó

könyvvásár

75%

árleszállítás

I. GYP MŰVEI á 25. Le

Line imadója
Züllött társaság
A szép Guerandéné
Az örök bakfis

ESCHSTRUTH MŰVEI á 25 Le

Gyerekasszony
Údvári levegő
Házárd
Magamért szeressen
Boldogság csillaga
Medvevár lovagja
Vadróza
Zsugori néne
Diadal
A tékozló fiu
Örök ifjuság
W. J. Locke: Pujol Arisztid
„ kalandjai 170 50
„ Az uri csavargó 170 50
„ Simon de Gex meg-
térése 250 60

Golette: Egyedül 170 50
„ Az örvényben 170 50
„ Bűnös ártatlanság 163 40
„ Cinci 136 30
„ Cinci meghal 136 30
„ Gyerekek 120 30
„ Mitsu 120 30

BETTAUER MŰVEI

Elszabadult erkölcsök 136 40
Asszony vásár 150 45
Vérző szerelmes 170 50
Nagyváros zsidó nélkül 150 40
Kitaszított 150 45
Strindberg: Egyedül 136 34
„ Avörös szobában 204 50
„ A szerző 136 42
„ A cseléd fia 204 50
„ Mámor, Hattyuvér 104 35
„ Inferno 164 45
„ Legendák 164 45
„ Vallomások 248 75
„ Az apa, a pajtasok
„ Julia kisasszony 164 45
„ Krisztina 120 30
„ Házassodjunk 170 48
„ Haláltánc 136 42

Renan Ernő: Jézus élete 300 75
„ Az apostolok 274 75
„ Szent Pál 306 75
„ Az antikrisztus 306 75
„ —A keresztény egyház 272 75
„ Marcus Aurelius és az antik világ 340 90

Stopes: Szerelmi élet a házasságban 06
„ Szerelmi élet II. rész boldog anyaság 70
„ Szerelmi élet III. rész okos szülők 50

Zola Emil: Jó polgári koszt 35
„ Az emberi bestia 40
„ A patkányfogó félkötet 60
„ A pénz 30
„ Igazság 40

Anatole France: A Szilvasoron 45
„ A probabábu 45
„ Az ametiszt gyűrű 45
„ Bergeret ur Párisban 45

Pásztor A.: Walt Witmann 35
„ A színész férje 30
„ Végig az uton 45

Karinthy F.: Igy láttatok ti 55
„ Krisztus vagy Barabás 50
„ Színész nő 30

Orbok: Nemere lányok 25

Kaphatók az Új Kelet könyvosztályában. Vidékre utánvétellel vagy az összeg előzetes beküldése mellett szállítunk.

XIV. EVF. *
Cluj-Kolozsvár
január 9
5691 ÉV - T

Az Új Kelet az egy-
és a borsági zsidó-
napilap
Ölkeink utánnya
forrás megjelölés
meg
Kéziratokat nem
megőrzésükre nem

A vas rohamcs

Mihalache belügy-
ra a könyvpiacon leg-
megillető mohóságga
jelentéseket, amelye-
közégei a vasgárda
terroriszervezetek mű-
mánya elé terjesztette
minden belügyminisz-
vánvalóan azt hitte,
élete oly nyugalmasa-
zajlik, mint ahogyan
ter kényelmes foteljá-
a házkutatások és ra-
val lefoglalt iratok
derült, hogy az ifju-
általán nem tréfálta-
A legkomolyabban
ragadni a hatalmat
mondják, „megments
végpusztulástól.

Mintha csak a legs-
ország anarchista
hátborzongató fejze-
ber. Középiskolai
hallgatók, ugyneve-
katonai egységeket
nappal unott ábrázá-
munkájukat, éjszaka
elől alaposan elrejt-
gyűlnék össze titok-
gárda szénszáira,
titkos utasításait sil-
időről álmodoznak,
magukhozragadva,
irtó hadjáratot a z-
listát készítenek az-
ról, akik keresztetik
más előretörésének
kon elhagyott terüle-
közelíthető hegyorm-
a kézigránathajítást
való bánásmódot tan-
táziájú, agryemekke-
szellemi egyensul-
fiatalemberék, akik
egész problematikájá-
séget, a nyugati kul-
megrázkódtatással
és gazdasági problé-
mozzanattá zsgoró-
niai zsidókérdés
szemben.

Valamikor régen
az egyetemi ifjuság
gárdáját az ember-
ráért és a civilizáci-
gelmeknek. A halad-
ság megújulásra s
gondolatokért rajon-
tak biztos támaszra-
ágyra. Ez az ifjuság
szemita diákhimnus-
ifjuságot joggal tek-
boldogulás és előrel-
sának és a nagy g-
állapították meg, ho-
kiapadhatatlan forr-
beriség megújulása
ifjuság nem vegyel-
felírásait, művészet-
désekről medített é-
gal igyekezett hida-
mult és a jobbna r-
A világháboru vén-
nemcsak gazdasági
megei pusztultak el-
századok folyamán
val összegyűjtött er-
része is. Es felnőtt e-
a gépfegyverkattogá-
nyú zsvivalyában t-
korát és forradalma-
pette vesztette el hi-
örökérvényű tartal-
beriségben. Ezt az i-
ki nálunk felelőtlen
személyi és pártan-
sere. Ezt az ifjusá-
a nemzeti színbe
kereszties lobogóval
valahányszor csak